

आमनिर्वाचन: २०७९

मत कम
चासो धेरै

■ शान्तिपूर्ण निर्वाचन ■ ६१ प्रतिशत मतदान ■ १५ स्थानमा स्थगित

हामीले अपेक्षा गरेभन्दा
केही थोरै मत खसेको
छ । तर, समग्ररूपमा
केही सामान्य घटना
बाहेक शान्तिपूर्ण रुपमा
मतदान भएको छ ।दिनेशकुमार थपलिया
प्रमुख निर्वाचन आयुक्तदिवाकर अधिकारी/मध्यान्ह
काठमाडौं, ४ मंसिर ।निर्वाचन आयोगको प्रारम्भिक
विवरण अनुसार आइतबार भएको
प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभा निर्वाचनमा
६१ प्रतिशत मतदान भएको छ । प्रमुख
निर्वाचन आयुक्त दिनेश थपलियाका
अनुसार सामान्य घटना बाहेक शान्तिपूर्ण
रूपमा निर्वाचन सम्पन्न भएको छ । तर,मत अनुमान गरे भन्दा कम खसेको छ ।
२०७४ सालको प्रतिनिधिसभातर्फको
६७.६२ प्रतिशत मत खसेको
थियो । छ महिनाअघि भएको स्थानीय
तह निर्वाचनमा ६६.८६ प्रतिशत
मतदाताले मतदान गरेका थिए ।
त्यसबेला देशभरबाट १ करोड १८ लाख
५६ हजार मत खसेको थियो । स्थानीय
तह निर्वाचनमा प्रदेश १ मा ६५.३५प्रतिशत, मधेसमा ६७.६९ प्रतिशत,
बाग्मतीमा ६४.९६ प्रतिशत, गण्डकीबाट
६८.२८ प्रतिशत, लुम्बिनीमा ६६.७९
प्रतिशत, कर्णालीमा ७० प्रतिशत र
सुदूरपश्चिममा ६५.८० प्रतिशत मतदान
भएको थियो ।निर्वाचन आयोगले भने ०७४ को
भन्दा बढी मत खस्ने अनुमान गरेको
थियो । तर, आयोगले अनुमान गरेकोभन्दा थोरै मात्र मतदान भएको प्रमुख
आयुक्त थपलिया बताउँछन् । तथापि,
सबै विवरण प्रविष्ट हुँदा केही प्रतिशत
थप हुन सक्ने उनलाई लाग्छ । प्रमुख
निर्वाचन आयुक्त थपलियाले भने,
हामीले अपेक्षा गरेभन्दा केही थोरै मत
खसेको छ । समग्र रूपमा केही सामान्य
घटना बाहेक शान्तिपूर्ण रुपमा मतदान
भएको छ ।

'बाजुरामा ठूलो दुर्घटना टर्न्यो'

देवराज पाध्याय/मध्यान्ह
बाजुरा, ४ मंसिर ।गृह मन्त्रालयले सुरक्षाकर्मीको संयमताले
बाजुरामा ठूलो दुर्घटना हुन नपाएको बताएको
छ । गृह सचिव
विनोदप्रकाश सिंहले
बाजुराको त्रिवेणी
नगरपालिका-७ स्थित
नाटेश्वरी आधारभूत
विद्यालयको मतदान
केन्द्रमा मतपेटिका
खोस्न थालेपछिकोउत्पन्न परिस्थिति नियन्त्रणमा लिने क्रममा
संयमता अपनाउँदा अपनाउँदै एक जनाको
मृत्यु भएको र प्रहरीसहित केही व्यक्ति घाइते
भएको जानकारी दिए ।मृत्यु हुने मा
स्थानीय २८ वर्षीय
सञ्जीव ऐडी छन् ।
आठ प्रहरी र आठ
जना निर्वाचन
कर्मचारीलाई घेराउ
गरेर दुइमुढा गरी

- बाँकी पृष्ठ २ मा

१५ स्थानमा मतदान स्थगित

१५ स्थानमा मतदान स्थगित भएको
छ । प्रमुख निर्वाचन आयुक्त दिनेशकुमार
थपलियाले गुल्मी, सुर्खेत, नवलपरासी,
बाजुराका १५ स्थानमा मतदान स्थगित
गरिएको जानकारी दिए ।'मतदानलाई शान्तिपूर्ण र सहज
रूपमा सञ्चालन गर्ने वातावरण निर्माण
गर्न खोजे पनि सुर्खेत, नवलपरासी, गुल्मी,
बाजुरा जिल्लाका १५ स्थानमा मतदान
स्थगन हुन पुगेको छ' थपलियाले भने ।
आयोगले स्थगित भएको स्थानमा २
दिनभित्र मतदान

मतगणना जारी

देशका विभिन्न ठाउँमा मतगणना
जारी छ । काठमाडौंमा सबै
मतदानस्थलबाट मतपेटिका संकलन
भएको छ । काठमाडौंको १ र ४
निर्वाचन क्षेत्रमा मतगणना जारी छ ।
काठमाडौं-१ को मतगणना
संघीय संसद भवन रहेको अन्तराष्ट्रिय
सम्मेलन केन्द्रमा छ भने काठमाडौं-४
को गणना

- बाँकी पृष्ठ २ मा

राष्ट्रिय राजनीतिमा 'घण्टी'को उदय

गत स्थानीय तहको चुनावपछि दलका रुपमा अगाडि बढेको राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी
राष्ट्रिय राजनीतिमा एउटा शक्तिको रुपमा उदय हुने धेरैको आँकलन छ ।मकुन्द लामिछाने/मध्यान्ह
काठमाडौं, ४ मंसिर ।आइतबारको चुनावबाट
राष्ट्रिय राजनीतिमा राष्ट्रिय
स्वतन्त्र पार्टीको उदय भएको
छ । 'घण्टी' चुनाव चिन्ह लिएर
चुनावमा होमिएको यो पार्टीले
पुराना पार्टीहरूलाई धक्का दिएको
अनुमान छ । गत स्थानीय
तहको चुनावपछि दलका रुपमा
अगाडि बढेको राष्ट्रिय स्वतन्त्र
पार्टी राष्ट्रिय राजनीतिमा एउटा
शक्तिको रुपमा उदय भएको
धेरैको आँकलन छ । विभिन्न
अनइलाइन साइटहरूले गरेको
मतदानपछिको मत सर्वेक्षणमा
चितवन-२ बाट प्रतिनिधिसभा
सदस्यमा रवि लामिछानेको जित
हुने देखाइएको छ । साथसाथै,
समानुपातिकमा पनि राष्ट्रिय
स्वतन्त्र पार्टी अगाडि रहेको
देखाइएको छ ।हामीले किला जाडिसक्यौं ।
कहाँ छोड्नु अ अब जहाँ हो,
पालो हाउँ हो । मैले जित्ने
भनेको आम मतदाताहरूले
जित्ने हो । चुनाव जितेपछि
चुनाव अगाडि मत माग्नु आए
जसरी ले घरघरमा आउनेछु ।

रवि लामिछाने

सभापति
राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टीनयाँ पार्टीकाले केही गर्छन्
कि भन्ने आश राखेर मतदान
गर्नेहरू देशभर देखा परेका छन् ।
प्रत्यक्षतर्फ ललितपुर ३ मा पनि
तोसिमा कार्की, काठमाडौं- ६
मा शिशिर खनाल, काठमाडौं- २
मा सोबिता गौतम र चितवन-१
मा हरि ढकाल पनि वलियो
प्रतिस्पर्धामा रहेको विभिन्न मत
सर्वेक्षणले देखाएको छ ।उसैगरी समानुपातिकतर्फ
पनि मत पाउँदा राष्ट्रिय स्वतन्त्र
पार्टी राष्ट्रिय दलको रुपमा उदय
हुने धेरैको आँकलन छ ।राष्ट्रिय दलको मान्यता
पाउन समानुपातिकतर्फ तीन
प्रतिशत मत पाएर प्रत्यक्षतर्फ
कम्तीमा एक सिट जित्नु
आवश्यक छ । राजनीतिक दल
सम्बन्धी ऐन २०७३ को दफा
५२ मा राष्ट्रिय दलको

- बाँकी पृष्ठ २ मा

वैदेशिक रोजगार विश्व

'ईलिगल' बसेका १११ नेपाली
कामदार मलेसियाबाट फिर्तामध्यान्ह संवाददाता
क्यालालम्पर, ४ मंसिरमलेसियामा
अवैधानिकरूपमा रहेका १ सय
११ जना नेपाली कामदारहरू
स्वदेश फर्काइएको छ । वैदेशिक
रोजगारीको क्रममा मलेसियामा
गई रोजगारदाता कम्पनी छोडेर
अवैधानिक अवस्थामा पक्राउ
परेका उनीहरूलाई अदालतले
तोकेको सजाय भोगी घरफिर्ती
केन्द्रमा बसेपछि स्वदेश
फर्काइएको हो ।स्वदेश फर्काइएकाहरू
साउनदेखि कात्तिक मसान्तसम्म
पक्राउ परी मलेसियाका विभिन्न
घरफिर्ती केन्द्रमा रहेकाव्यक्तिहरू भएको मलेसियास्थित
नेपाली दूतावासले जनाएको छ ।
उनीहरूलाई स्वदेश फर्काउन
दूतावासले सहयोग तथा
समन्वय गरेको थियो । सोही
अवधिमा मलेसियामा अवैधानिक
भई विरामी परी अलपत्र भएका
५२ जना नेपालीलाई पनि
स्वदेश फर्काइएको दूतावासले
जनाएको छ ।मलेसियामा भिसा अवधि
सकिएपछि ओभरस्टे भई
बसेका नेपालीहरूलाई दूतावासले
निःशुल्क अत्यागमनसम्बन्धी
कागज 'ट्राभल डकुमेन्ट'
बनाइदिने गरेको छ । त्यसरी
ओभरस्टे भएका तथा जेलपरेकाहरूलाई दूतावासको
सहयोगमा नै विमानस्थलमा
पुऱ्याइएको जहाज चढाउने
गरिएको छ ।उनीहरूलाई कम्तीमा
६ वर्ष आफ्नो मुलुक
प्रवेश गर्न नपाउने गरी
मलेसियाले कालोसूचीमा राखे
गरेको छ । नेपाली दूतावासले
बेला-बेला अवैधानिक भएर
नबस्न रोजगारीका लागि
गएका नेपालीहरूलाई आग्रह
गई आएका भएपनि क्यासिनोको
कुलतमा वा विदेशी महिलाको
प्रभावमा परेका नेपालीहरू
अवैधानिक हुने बताइएको छ ।'निर्वाचन आयोग र
मतदातालाई धन्यवाद'शिवराज परियार/मध्यान्ह
काठमाडौं, ४ मंसिर ।प्रधानमन्त्री एवं नेपाली
कांग्रेसका सभापति शेरबहादुर
देउवा र प्रमुख प्रतिपक्षी नेकपा
एमालेका अध्यक्ष केपी शर्मा
ओलीले निर्वाचन समग्र रूपमा
शान्तिपूर्ण रूपमा गराएको भन्दै
निर्वाचन आयोगलाई धन्यवाद
दिएका छन् ।उनीहरूले निर्वाचन सफल
बनाउने कार्यमा खटिने कर्मचारी,
सुरक्षा निकाय, राजनीतिक दल,
पर्यवेक्षक, सञ्चारकर्मीलगायतलाई
पनि धन्यवाद दिए ।'निर्वाचन शान्तिपूर्ण रूपमा
सम्पन्न भएको छ । यसका
लागि निर्वाचन आयोगलाई
विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु । साथैनिर्वाचन सफल गराउन अहोरात्र
खटिनुभएका राष्ट्रसेवक कर्मचारी,
सुरक्षा निकाय, राजनीतिक दल,
सञ्चारकर्मी र पर्यवेक्षकहरूमा
धन्यवाद तथा आभार व्यक्त गर्दछु',
प्रधानमन्त्री देउवाले ट्वीटमा
लेखेका छन् ।प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभा
सदस्यको निर्वाचन शान्तिपूर्ण एवं
भयरहित वातावरणमा निष्पक्ष,
धाँधीरहित र उत्साहपूर्ण रूपमा
सम्पन्न भएकोमा पार्टीका तर्फबाट
सबैलाई धन्यवाद दिएका हुन् ।यो आम निर्वाचनमा नेपाली
जनताले आफ्नो नागरिक अधिकारको
प्रयोग गरिरहेदा दशकौंदेखिको
लोकतन्त्रप्रतिको साधना र समर्पण
फेरि एकपटक उजागर भएको
सभापति

- बाँकी पृष्ठ २ मा

वैदेशिक रोजगारमा जान चाहनेहरूको लागि

तालिम खुल्यो

कुक, वेटर, विलनर, हाउसमेड,
केयर गिभर र सेक्युरिटी गार्ड

विगत १७ वर्ष देखि सञ्चालित नेपाल सरकार श्रम मन्त्रालय तथा CTEVT द्वारा तालिम दिन मान्यता प्राप्त संस्था

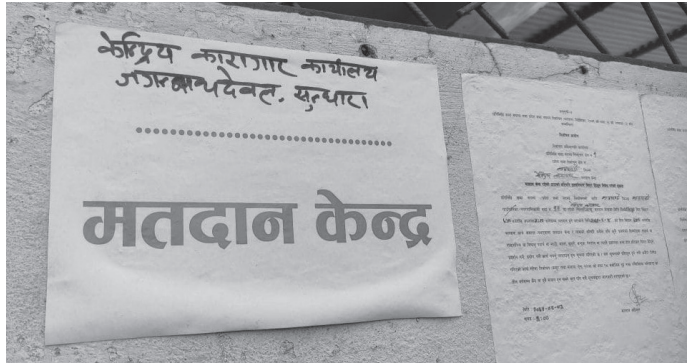
माउन्टेन मल्टिपल ट्रेनिङ सेन्टर, बसुन्धारा चौकीबाट १०० मि.भिन्न, फोन नं: ०१-४५८७४०५

केन्द्रीय कारागारका सात कैदीबन्दीले गरे मतदान

काठमाडौं/मस-केन्द्रीय कारागार जगन्नाथदेवल मतदान केन्द्रबाट सात कैदीबन्दीले मतदान गरेका छन्। आठ कैदीबन्दीको मतदाता नामावलीमा नाम रहे पनि सात कैदीबन्दीले मतदान गरिसकेको मतदान अधिकृत ईश्वरीप्रसाद अर्वाले जानकारी दिए। एक कैदीबन्दीको भने यसअघि नै अर्को कारागारमा स्थानान्तरण भएको थियो। बिहान ७ बजे नै मतदान शुरु भएमा ८ बजेअगावै उनीहरूले मतदान गरेका हुन्। सो मतदान केन्द्रमा आठ कैदीबन्दी र १२ कर्मचारी गरी २० जनाको मतदाता नामावली कायम थियो। मतदाता सूचीमा रहेका १२ मध्ये ११

कर्मचारी निर्वाचनमा खटिएकाले मतदान अधिकृत अर्वाले मात्र सो केन्द्रबाट मतदान गरे। उनीहरूले प्रतिनिधिसभाको मतदान गरेका हुन्।

हुन्। समानुपातिकको मत आयोगमा दर्ता भएका राजनीतिक दलले मात्र पाउने प्रावधान छ।

केन्द्रीय कारागार मातहत रहेका तीनवटा कारागारमध्ये केन्द्रीय कारागारमा चार र भद्र बन्दीगृहका तीन बन्दीले मतदान गरेका हुन्। महिला कारागारमा रहेका कैदीबन्दीको भने मतदाता नामावलीमा नाम नरहेको बताइएको छ। केन्द्रीय कारागारमा तीन हजार चार सय बढी कैदीबन्दी रहेका छन्। निर्वाचन आयोगले पहिलोपटक मतदाता नामावलीमा नाम समावेश भएका कैदीबन्दीलाई मतदान गर्ने व्यवस्था गरेको थियो।

चितवनमा तीन स्थानबाट मतगणना

भरतपुर/मस- चितवनमा तीन स्थानबाट मतगणना हुने भएको छ। तीन निर्वाचन क्षेत्रमा रहेका निर्वाचन अधिकृतको कार्यालयमा मतगणनाको तयारी गरिएको हो। मुख्य निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय रहेको भरतपुरमा निर्वाचन क्षेत्र नं २ को गणनाका लागि चितवन उद्योग संघको हलमा गणनास्थल तयार गरिएको छ। मुख्य निर्वाचन अधिकृत रितेन्द्र थापाले मतगणनास्थलमा १० सिसीटीभी, मिनटर र फलामे बारसहितको जाली लगाइएको बताए। यहाँ चार ठाउँबाट गणनाको काम थालिने उनले जानकारी दिए। दुई ठाउँबाट प्रतिनिधिसभा र दुई ठाउँबाट प्रदेश क्षेत्र (१) र (२) को

प्रत्यक्षको मतगणना गर्ने थापाले बताए। अन्य निर्वाचन क्षेत्रमा पनि सोहीअनुसारको गणनाको योजना बनाइएको उनको भनाइ छ। मतगणनास्थलमा सुरक्षा व्यवस्था कडा गर्ने गरी तारजाली र सिसीटीभी क्यामरा जडानको काम गरिएको मुख्य निर्वाचन अधिकृत थापाले जानकारी दिए। यहाँ विसं २०७४ को स्थानीय तहको निर्वाचनअन्तर्गत भरतपुर महानगरपालिकाको मतगणनाका क्रममा मतपत्र च्यातिपछि दे शै भईर मतगणनास्थलमा तारजाली लगाउन थालिएको छ। चितवन क्षेत्र नं १ को खैहरनी माविमा मतगणना गर्ने तयारी गरिएको छ। त्यहाँ चार ठाउँमा मतगणनाका लागि तयारी गरिएको

नमूना मतदानस्थल

चितवनको भरतपुर माविको मतदानस्थललाई नमूना मतदानस्थल बनाइएको छ। यस मतदानस्थलमा कर्मचारीदेखि सुरक्षाकर्मी सबै महिला मात्रै राखिएको छ। क्षेत्र नम्बर २ अन्तर्गत पर्ने यस मतदानस्थलमा चार वटा मतदान केन्द्र तोकिएको छ। यसमा कुल ३२ महिला कर्मचारी छन्। यस मतदानस्थलमा सुरक्षाका लागि पनि सबै २३ महिला सुरक्षाकर्मी खटाइएको छ। चारवटा केन्द्रमा गरेर कुल तीन हजार दुई सय २९ मतदाता रहेको मतदान अधिकृत विष्णुमाया विकेले जानकारी दिइन्। मतदान केन्द्रको तयारीदेखि मतदान सम्पन्न गर्नेसम्म सबै काम कुशलतापूर्वक पूरा गर्ने उनले बताइन्।

काठमाडौं उपत्यकाको शहरीभन्दा काँठ क्षेत्रका मतदातामा बढी उत्साह

काठमाडौं/रासस- काठमाडौं उपत्यकामा प्रतिनिधिसभा तथा प्रदेशसभा निर्वाचनका क्रममा शहरी क्षेत्रमा भन्दा काँठ क्षेत्रमा मतदाताको बढी उत्साह देखिएको छ। काठमाडौं महानगरपालिकामा भन्दा बाहिरका नगरपालिकामा मतदाताको बढी भीड देखिन्छ। शहरी क्षेत्रका धेरै मतदानस्थलमा खटिएका कर्मचारी मतदाता कुरेर बस्ने बाध्य भएका छन्। काँठ क्षेत्रमा पनि यसअघिको स्थानीय तह निर्वाचनमा जस्तो मतदाताको उत्साह नदेखिए पनि शहरी क्षेत्रको तुलनामा उत्साहपूर्ण सहभागिता देखिएको काठमाडौं जिल्ला निर्वाचन क्षेत्र नं ३ का निर्वाचन अधिकृत मन्दिरा शाहीले जानकारी दिइन्।

'यस क्षेत्रको शहरी भेग काठमाडौं महानगरपालिका-६ को सरस्वतीनगर र बौद्ध क्षेत्रमा रहेको मतदान केन्द्रभन्दा गोकर्णेश्वर नगरपालिका- ३ स्थित तारेभीर क्षेत्रका मतदातामा उत्साह देखिएको छ, उनले भनिन्, 'गोकर्णेश्वर नगरपालिकाकै बढी जनघनत्व भएका जोरपाटी, गोकर्णभन्दा कम जनघनत्व भएको सुन्दरीजल, कागेश्वरी क्षेत्रमा मतदाता उत्साहपूर्वक मतदानमा सहभागी भएका छन्।' यस निर्वाचन क्षेत्रको काँठ भेगमा दिउँसो २ बजेसम्म करिब ५० प्रतिशत हाराहारीमा मतदान भएको मतदान अधिकृत शाहीले

जानकारी दिएको निर्वाचन क्षेत्र अधिकृतको कार्यालयले जनाएको छ। त्यही समयभित्रमा शहरी क्षेत्रमा भने करिब ४० प्रतिशत हाराहारीमात्र मतदान भएको छ। मतदानस्थलमा भेटिएका मतदातामा उत्साह भने धेरै देखिएको छैन। स्थानीय तह निर्वाचनमा जति गति उत्साह मतदातामा नदेखिएको गोकर्णेश्वर नगरपालिका-१ का स्थानीयवासी रोशन पोखरेलले बताए। स्थानीय तह निर्वाचनमा स्थानीयस्तरकै धेरै उम्मेदवार हुने भएकाले धेरै मतदाताको सहभागिता रहने गरेको थियो।

राजनीतिक दल र ती नै तहमा यसअघि निर्वाचित जनप्रतिनिधिको गतिविधिले पनि मतदातामा मतदान गर्न जाने जागरूक देखिएको उनको भनाइ छ। राजनीतिक दल र तिनका प्रतिनिधिले निर्वाचनमा वाचा अनुसार काम नगर्ने, विधिभन्दा पनि राजनीतिक रडका आधारमा काम गर्ने, विभिन्न विवादास्पद गतिविधिमार्फत जनप्रतिनिधि मुछिने गरेकाले पनि निर्वाचनप्रति मतदाताको उत्साह बढ्न नसकेको हो। काठमाडौं जिल्ला निर्वाचन क्षेत्र नं. २ मा पनि शहरी क्षेत्रमा भन्दा ग्रामीण भेगमै मतदाताको उत्साह

उठाउने गरेका छन्। ठूला नेताले चुनाव लड्ने र जितेपछि अरु क्षेत्रमा जाने गरेकोले मतदाता रुष्ट हुने गरेका छन्।

काठमाडौं-३ मा सोमबार बिहानबाट मतगणना काठमाडौं-३ मा निर्वाचन सफिएपछि सबै पक्रिया पूरा गरेर सोमबार बिहान ७ बजेमात्र मतगणना शुरु गर्ने सहमति सर्वदलीय बैठकमा भएको निर्वाचन अधिकृत शाहीले जानकारी दिइन्। सोमबार बिहान ७ बजेपछि मतगणना नसकिएसम्म निरन्तर गणना भइरहने उनले बताइन्। विगतका संसदीय निर्वाचनमा सबै क्षेत्रको कार्यालय राष्ट्रियसभा गृहमा राख्ने गरिएको थियो।

यस वर्ष सबै क्षेत्रको निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय छुट्टाछुट्टै राखिएको छ। मतगणना पनि सबै क्षेत्रमा गरिने छ। काठमाडौं-३ को मतगणना यसपटक चामुण्डा माध्यमिक विद्यालयमा गर्ने गरी तयारी गरिएको निर्वाचन अधिकृतको कार्यालयले जनाएको छ। मतगणनाका लागि सुरक्षाबलगत सबै तयारी पूरा भएको छ। एक हजार मतगणना सफिएपछि मतसंख्याको जानकारी माइकिडमाफर्त् दिइने जानकारी पनि निर्वाचन अधिकृतको कार्यालयले जनाएको छ। समानुपातिकको पनि मतगणना सकेरमात्र मत को क्षेत्रको निर्वाचनको प्रतिवेदन बुझाउने जनाइएको छ।

नवलपरासीमा ७२ प्रतिशत मत खस्यो

सहबान अन्सारी/मध्याह्न
नवलपरासी, ४ मंसिर

नवलपरासीमा ७२ प्रतिशत मत खसेको छ। जिल्ला निर्वाचन कार्यालयका अनुसार प्रतिनिधिसभा तथा प्रदेशसभा निर्वाचनमा करिब ७२ प्रतिशत मत खसेको छ। आइतबार भएको मतदानमा सबै मतदान केन्द्रहरूमा शांतिपूर्ण रूपमा मतदान सम्पन्न भएको प्रमुख जिल्ला अधिकारी श्रवण कुमार पोखरेलले जानकारी दिए।

जिल्लामा दुई निर्वाचन क्षेत्रमा १ सय २० मतदान स्थल, २ सय ८७ मतदान केन्द्र र १ अस्थायी मतदान (जिल्ला कारागार) निर्धारण

गरिएको थियो। जिल्लामा कुल २ लाख ४० हजार ९ सय ३० मतदाता रहेका छन्। जसमध्ये १ लाख ९९ हजार ६५ जना महिला, १ लाख २९ हजार ८ सय ६९ जना पुरुष र ४ जना अन्य मतदाता रहेका निर्वाचन कार्यालयले जनाएको छ।

मतदान केन्द्रमा वृद्धको निधन

तेह्रथुम/मस-तेह्रथुममा मतदान गर्न मतदान केन्द्रमा पुगेका एक वृद्धको निधन भएको छ। लालीगुराँस नगरपालिका-८ सोलुस्थित रत्न मावि मतदान केन्द्रमा भोट हाल्नु पुगेका ८८ वर्षीय योङडाहा दीप लिम्बूको मतदान केन्द्रमै निधन भएको हो। रत्न मावि मतदान केन्द्रको गेटमा पुगेपछि लिम्बू लडेका थिए। वृद्ध उच्च रक्तचापको बिरामी रहेको प्रमुख जिल्ला अधिकारी मोहनप्रसाद अर्वाले जानकारी दिए। यसैबीच रामेछापको लिखु तामाकोसी गाउँपालिकामा मतदान गरेर फर्किएका एक वृद्धको मृत्यु भएको छ। लिखु तामाकोसी

गाउँपालिका-४ बिजुलीकोट दुसिमका ७९ वर्षीय ठगवहादुर सुनुवारको मतदान पश्चात् मृत्यु भएको गाउँपालिका अध्यक्ष केशव महतले जानकारी दिए। उनका अनुसार मतदान

गरिपश्चात् अचानक बेहोस भएका सुनुवारलाई उपचारको लागि अस्पताल ल्याइएको थियो। अस्पताल लैजाई गर्दा सुनुवारको बाटोमा ज्यान गएको महतले बताए।

धान पकेट क्षेत्रकै बासिन्दा आयातित चामलमा निर्भर

दुम्रे/रासस- तनहुँको व्यास नगरपालिका-८ बर्लाचीका ८९ वर्षीय अग्रज किसान विष्णुप्रसाद ओझालाई बजारबाट किनेर ल्याएको चामलको भातको स्वाद पटकै मनपर्दैन। आफ्नै खेतमा उब्जेको धानको भात खाँदै आएका उनी अहिले बजारको चामलको स्वाद मन नपरे पनि खानुपर्ने बाध्यता रहेको बताउछन्। पहिले गाउँमा एउटा घरमा मसिनको चामल पाक्दा गाउँभर नै बान्सा थाहा हुने गरेको सम्झदै उनी भन्छन्, 'पहिले चामलको स्वाद गुलियो हुन्थ्यो। अहिले स्वाद नै फरक छ। अहिलेको धानबाट आएको चामलको गुलिचोपन छैन।' प्राज्ञारिक मल प्रयोग खेतीपातीमा गर्ने प्रचलन नै हराएको उनी बताउछन्। विगतमा प्राज्ञारिक मल र गाईवस्तुको मल हाल्दा उत्पादन राम्रो हुनुका साथै स्वादिलो हुने गरेको उनको भनाइ छ।

राखेर बजारबाट चामलको बोरा ओसार्ने क्रम बढ्दै गएको उनको भनाइ छ। उनी भन्छन्, 'भकारीको धान निकाल्नु भन्दा बजारको बोरा बोक्न सजिलो मान्छन् मानिसहरू। दुःख किन गर्छन् र?' आफ्नै खेतबारीमा उत्पादन भएको धान किनेर खानुपर्ने अवस्था आएको बताउँदै उनी भन्छन्, 'अधियाँ गर्ने मान्छे पाउँदैन। खेत बाँक्नै रहन्छ। आफ्नो खेत ठेक्कामा दिएर उत्पादन भएको धानलाई बजारबाट किनेर चामल खानु परेको छ।' विगतमा मसिरे धान मात्रै ७० देखि ८० मुरी धान उत्पादन गर्ने उनले केही वर्षदेखि आफूले खेती गर्न नसकेको बताउछन्।

छोराछोरी बजार फर्ने र विदेश जाने गर्दा खेतीपाती गर्दैनन्। भएको जग्गाजमिन बाँफो छ र किनेर बजारको चामल खानुपर्ने बाध्यता भएको छ, शाहीले भने। बजारबाट किनेको चामलको मूल्य भन्दा उत्पादन लागत बढी हुने हुँदा पनि युवा पुस्ताले चासो दिन छाडेको उनको भनाइ छ। कृषि ज्ञान केन्द्र तनहुँका प्रमुख एवं वरिष्ठ कृषि विकास अधिकृत कुलप्रसाद तिवारीले धान उत्पादन बर्सेन घट्दो क्रममा रहेको बताए। 'धान उत्पादन लागत बर्सेन वृद्धि हुन्छ तर धानको मूल्य बढ्दैन नहुँदा धान खेतीमा युवाको चासो छैन,' उनले भने। जिल्लामा जमिन बाँफो गर्ने क्रम बढ्दै गएको तिवारीले बताए। 'जबसम्म स्थानीय, प्रदेश र सङ्घ सरकारले जमिन बाँफो राख्न नपाउने नीति निर्माण गर्दैनन्, तबसम्म बाँफो जमिन बढ्दै

जान्छ। चालू आर्थिक वर्षमा तनहुँमा धान उत्पादन वृद्धि हुने भएको छ। धान फुल्ने समयमा वर्षा भएकाले उत्पादन वृद्धि भएको वरिष्ठ कृषि विकास अधिकृत तिवारीले बताए। 'गत वर्षको तुलनामा यसवर्ष धान उत्पादन वृद्धि हुने अनुमान गरेका छौं,' उनले भने। गत वर्ष आठ हजार सय २० हेक्टर क्षेत्रफलमा गरिएको धान खेतीबाट ३२ हजार आठ सय २४ मेट्रिकटन धान उत्पादन भएको थियो। यसवर्ष उत्पादन क्षेत्र केही वृद्धि भएको उनले बताए। यसवर्ष आठ हजार सात सय ३० हेक्टर क्षेत्रफलमा गरिएको धान खेतीबाट ३३ हजार आठ सय ४० मेट्रिकटन धान उत्पादन हुने अनुमान गरिएको तिवारीले बताए। उत्पादन वृद्धि भए पनि पकेट क्षेत्रकै किसानले धान किनेर खानुपर्ने अवस्था रहेको उनले बताए।

बढ्दा विदेशबाट आयातित चामल किनेर खान किसानले नै थालेको व्यास नगरपालिका-८ बर्लाचीका ७२ वर्षीय अग्रवा व्यक्ति दिनानाथ लम्साल बताउछन्। उनी भन्छन्, 'पुरानो परम्परागत खेतीपाती गर्ने प्रचलन छैन।' स्थानीय उत्पादित मल, वीउ हराएको र पूर्ण रूपमा आयातित मल, विडविजन हुने भएकोले उत्पादन राम्रो भएको देखिने गरेको उनले बताए। धेरै देखिए पनि दीर्घकालसम्मलाई अन्न नपुग्ने गरेको लम्साल बताए। तराई क्षेत्रमा जस्तो कामदार यहाँ नपाइने उनी बताउछन्। रासायनिक मलको प्रयोगले माटो बिग्रने र उत्पादन घट्ने किसानको बुझाइ छ। विगतमा तनहुँ करिब धान उत्पादनमा अन्तिमभरि रहेको मात्र होइन, अन्य निर्वाचन समेत हुने गरे पनि हाल आयात हुने गरेको छ। व्यास नगरपालिकाअन्तर्गत सांगेफाँट, रिस्तीफाँट, सेरा, गजौडे, माफफाँट, सिसाघाट, सत्रसय, धाँसीकुवा, भानु नगरपालिकाको चुँदीफाँट, वाइसजागर, आँबुखैरेनी गाउँपालिकाको ढापटार, बन्दीपुर गाउँपालिकाको याम्पाफाँट, सत्रसयफाँट धान उत्पादनको राम्रा क्षेत्र हुन्।

लमजुङमा ६०.५८ प्रतिशत मत खस्यो

लमजुङ/मस-लमजुङमा ६० दशमलव ५८ प्रतिशत मत खसेको छ। लमजुङमा ८० हजार ९ सय ९७ मत खसेको जिल्ला निर्वाचन कार्यालय लमजुङका प्रमुख नारायणप्रसाद सापकोटाले बताए। उक्त मतमध्ये ४२ हजार ९ सय ३२ जना महिला र ३७ हजार ९ सय ६५ जना पुरुष मतदाताले मत खसालेका छन्। जिल्लामा कुल मतदाता १ लाख ३३ हजार ५५९ जना रहेका छन्। एक प्रतिनिधिसभा र दुई प्रदेश निर्वाचन क्षेत्र रहेको यस जिल्लामा १८६ मतदान केन्द्र १२८ मतदान स्थल रहेको छ। निर्वाचन कार्यालय प्रमुख सापकोटाले भने, 'हालसम्मको

डाडा करिब करिब फाइल हो तर, सबै डाडा आउनुलाई भने सबै मतदानमा खटिएको मतदान अधिकृतहरूले ल्याउने मूल अभिलेखलाई मान्छौं।' विभिन्न ठाउँमा मुख्य निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय एवं मतगणना

स्थलमा आउने क्रम जारी रहेको र रातिसम्म सबै आइपुगेछ। सम्भवत भोलि बिहानदेखि मतगणना जारी रहने उनको भनाइ छ। जिल्लामा कुल ६८ हजार २८८ जना महिला र ६५ हजार २९९ जना पुरुष मतदाता रहेका छन्।

सम्पादकीय

विश्वास बढाउनुपर्ने चुनौती

छिटफुट घटना बाहेक मुलुकभर शान्तिपूर्ण रूपमा निर्वाचन सम्पन्न भएको छ । बाजुरामा एक जनाको प्रहरीको गोली लागेर मृत्यु भयो भने केही ठाउँमा फडप हुन पुग्यो । त्यसैकारण १५ स्थानको मतदान स्थगित भएको छ । ती ठाउँहरूमा फेरि मतदान हुनेछ । बाँकी क्षेत्रमा भने शान्तिपूर्ण रूपमा मतदान भएको निर्वाचन आयोगले जनाएको छ । शान्तिपूर्ण मतदान भएपनि अपेक्षित मत भने खसेन । कुल मतदाता १ करोड ७९ लाख ८८ हजार ५७० रहेकोमा ६१ प्रतिशत मात्रै मत खसेको आयोगले जानकारी दिएको छ । यो भनेको अधिल्लो निर्वाचन भन्दा ६ प्रतिशतले कम मत खसेको हो । गएको ३० वैशाखमा सम्पन्न स्थानीय निर्वाचनमा ६६ प्रतिशत मत खसेको थियो ।

तर ६ महिनाभित्रै ६ प्रतिशतले कम मत खस्नुलाई चासोका साथ हेरिएको छ । हुनत स्थानीय चुनाव भन्दा आमनिर्वाचनमा थोरै मत खस्ने पूर्वानुमान नै थियो । तर कम मत खस्नुको अन्तर भने फराकिलो देखिएको छ । कम मत खस्नुसँगै निर्वाचन लगत्तै सार्वजनिक कतिपय एकजट पोलहरूको नतिजाले यो निर्वाचनलाई थप उत्सुक बनाएको छ । किनकि प्रारम्भिक प्रतिक्रियाले पुराना दलहरूप्रतिको आकर्षण कम देखिएको छ । मुलुककै नेतृत्व गर्दै आएका दलहरूको साटो नयाँ शक्तिप्रति अनेपक्षित आकर्षण देखिएको ती सर्वेक्षणहरूले देखाएका छन् । तसर्थ पनि अहिले मत कम खस्नुलाई राजनीतिक आकर्षणसँग जोडेर हेरिएको छ । अफ दलहरूले जनताको मन जित्न नसकेको टिप्पणीलाई प्रारम्भिक प्रतिक्रिया र मत कम खस्नुलाई सँगै जोडेर हेरिएको पाइन्छ ।

तर लोकतन्त्रमा जनताले दिएको जनादेशको पालनाको विकल्प छैन । त्यसैपनि अन्तिम मत गणना नै शुरु नभइ गरिएका आशंका र अनुमानलाई अन्तिम मत परिणामले बदल्न सक्छ । यदि त्यस्तो नहुनेको अवस्थामा पनि जनादेश बमोजिम आगामी राजनीतिक कोर्स तय हुनुको विकल्प छैन । पुराना शक्तिहरूप्रति आकर्षण घटेको नतिजा आएमा पनि स्वीकार्नुपर्छ । ती दलहरूले आफूलाई सच्याउनुपर्छ । तर कम मत खसेकोप्रति भने सबै पक्षबाट सचेत छलफल हुन जरुरी छ । धेरै भन्दा धेरै नागरिकको अभिमत लिन सक्दा मात्रै लोकतन्त्र सबल हुन्छ । व्यवस्थाप्रतिको स्वीकार्यता बढेको मानक बलियोगरी स्थापित हुन्छ । अहिलेलाई भने जनादेश मतपेटिकामा परिसकेको छ, जनादेश अनुसार आगामी राजनीतिक कोर्स तय हुन आवश्यक छ ।

व्यवस्थाप्रतिको प्रश्न

महंगा गाडी, मोटरसाइकल, हेलिकप्टर, महँगो जीवनशैली नै संघीयता र लोकतन्त्र अनि गणतन्त्रको सुन्दर पक्ष हो र ? देश दुख्दैन यसो गर्दा ? देशको निर्वाचन प्रणाली धेरै महँगो भएकै कारण भ्रष्टाचार मौलाएको होइन र ?

निर्वाचन लोकतन्त्रको एक महत्वपूर्ण प्रक्रिया हो । जनताद्वारा आफ्नो प्रतिनिधि चुन्ने सबैभन्दा उत्तम प्रक्रियाको रूपमा यसलाई हेरिन्छ । आइतबार देशभर एकैपटक प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभाको निर्वाचन भएको छ । केही छिटफुट बाहेक अधिकांश ठाउँमा शान्तिपूर्णरूपमै निर्वाचन सम्पन्न भएको छ । यसलाई सकारात्मकरूपमा लिन सकिन्छ । तर, यसपटकको निर्वाचनमा मतदाताको भने त्यति धेरै आकर्षण देखिएन । निर्वाचन आयोगका अनुसार करिव ६० प्रतिशत मात्रै मत खसेको छ । ६० प्रतिशत मात्रै मत खस्नु व्यवस्था तथा राजनीतिक प्रणालीमाथिको प्रश्न पनि हो ।

राजनीतिक नेतृत्वमा सिद्धान्त, आदर्श, निष्ठा, विचार, भिजन र मिसन देखिन्छ । यी सबै तत्व राजनीतिमा भइदिएको भए देशले खोजेको चुनावमार्फत् सुशासन पनि मौलाउँथ्यो होला अहिलेसम्म । सुकेनास सुशासनलाई सुगा रटेर हामीले देशको समृद्धि खोजेका छौं । तर, लोकतन्त्रको सुन्दरपक्ष परदर्शीता, जिम्मेवारी, जवाफदेहिता अनि सबैको सहभागिता भएन देशमा । सजिलै भन्नुपर्दा हारेको मत संख्याभन्दा जितको मत संख्याले भने अल्पमतले बहुमतमा खेल्न पाउनु नै हाम्रा लागि लोकतन्त्र, गणतन्त्र, संघीयता भएको छ । देशको भूगोलभन्दा अतुलनीय संख्यामा राजनीतिक व्यक्तिहरूको रोजगारी पनि हाम्रो देशको सुन्दरपक्ष भएको छ । अन्यलाई बेरोजगारीको पीडा धेरै छ देशमा ।

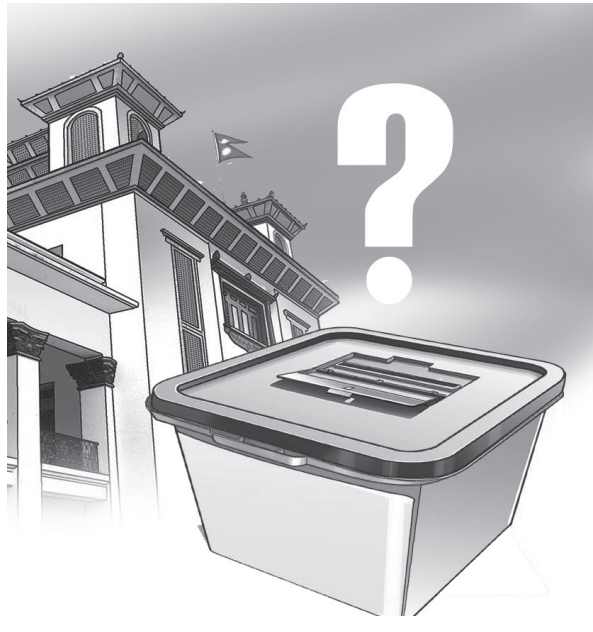
देशमा के छ भनी विदेशीले सोध्ने भने जवाफमा भन्नुपर्छ, "मेरो देशमा नेता छन्, कार्यकर्ता छन्, केही विज्ञहरू पनि छन् तर, राजनीतिज्ञ छैनन् । व्यापारी, बुद्धिजीवि, कर्मचारी, उद्यमी, प्राध्यापक धेरै छन् तर, उनीहरू आफ्नो पेशा होइन राजनीतिलाई पेशा बनाउँछन् । यहाँ किसान छन्, उब्जनी बढाउने मल छैन, यहाँ विदेशी ऋण छ, उत्पादन छैन, व्यापारघाटा छ, प्रदूषण छ, वायुमण्डल सफा छैन, नदीहरू धेरै छन् खानेपानी छैन । विद्यालयहरू छन्, विद्या छैन, समाज छ, अनुशासन छैन, रोग छ, अस्पताल पनि छ, उपचार छैन, कोरोना छ, डिंगो छ, स्थानीय पालिकाहरू पनि बेजोड छन्, जनता भने निराश । हिमाल र प्राकृतिक छटाहरू धेरै छन् पर्यटक छैनन्, जल प्रशस्त भएर पनि बिजुली महँगो छ, भूमि पनि छ, तर अर्कैले मिचेको छ । संविधानले राष्ट्र जोगाउने जिम्मा नेपाली नागरिकको भनेको छ, उसको कर्तव्यमा उल्लेख छ, तर राष्ट्र प्रमुखका विषयमा मौन छ । नेताहरूले नीतिगत भ्रष्टाचार कति गरे सुनुवाइ हुने ठाउँ छैन । चुनावको मुखैमा साभ्ना प्रतिबद्धताहरू जाहेर हुन्छन्, पद नमिलेपछि विछोड हुन्छ, प्रतिबद्धताहरू स्वतः निष्क्रिय हुन्छन् ।"

देशमा परिवर्तन पनि हुन्छ, व्यवस्था परिवर्तन तर, अवस्था उस्तै मात्र होइन नाजुक हुन्छ । करको मारले पिल्सिन्छन् नागरिकहरू, घर जग्गा बेचेर खाडी पुग्छन् वा केही हुनेहरू अन्य देशमा । गाउँ खाली हुन्छ, भएको उत्पादन बाढी र पहिरोले खाइदिन्छ, मौसम पूर्वानुमान प्रणाली फाराटाइको हुन्छ । विदेशमा पनि क्रान्ति हुन्छ तर, क्रान्तिकारीहरूले राजपाट चलाउँदैनन् । जसले चलाएका छन् तिनले हजारौं होइन, लाखौं मानिस मारेका छन् । भत्काउन सीप चाहिँदैन, सामान्य दुई/चार जनाले एउटा घर दुई/तीन दिनमा भत्काउन सक्छन् तर, त्यही घर बनाउन सीप, दक्षता, प्राविधिक, योजना, पैसा, समय धेरै थरि चाहिन्छ । हाम्रो देशमा व्यवस्था परिवर्तन भयो, नेता गणेशमानको नेतृत्वमा । तर, परिवर्तनपछि उनले शासन हातमा लिएपनि । न विपिले नै हातमा लिए न कृष्णप्रसादले । सुराही र छाता लिएर बालुवाटार गए त्यही लिएर फर्के । तिनलाई थाहा थियो क्रान्तिकारीहरूले समाज परिवर्तन गर्न सक्छन् तर, तिनैले शासन सत्ता लिए भने देश जर्जर हुन्छ । कुशासन हुन्छ मात्रै होइन देश तानाशाहीमा जान्छ । तानशाहको अर्थ कुनै राजा, रजौटा वा श्री ३ नै हुनुपर्ने भन्ने होइन । श्री ३ हरूले पनि संविधानको अवधारणा कतिपय राम्रा संरचनाहरू दिएर गएको इतिहास छ । आजको जस्तो राजनीतिक जुहारी थिएन पहिले । पछिल्लो "पल्ट नो नट अगेन" अभियानविरुद्ध बोल्न नपाइने आदेश जारी हुनु त्यसैको परिणाम हो, अदालतले अल्पकालीन आदेश जारी गरेको होला तर, प्रणालीको आफ्नो स्वभाव त फल्कायो नि ।

अग्रलेख

● अच्युतप्रसाद पौडेल चिन्तन

चुनावी घोषणापत्रहरूलाई हात्तीको देखाउने दाँतभन्दा फरक भन्न पर्दैन । ३२ वर्षदेखि देखाइएको नाटक कति हेर्ने ? किन आएन मेलम्ची, किन आएन मेट्रो रेल र मोनो रेल, किन आएन पानी जहाज र घरघरमा ग्याँसको लाइन ? किन फोहोर उठाउन स्वतन्त्रले जित्लुप्यो, अनि अहिले स्वतन्त्रहरूले आफ्नो चुनाव प्रसार गर्न पाइन भनेर किन रोइलो गर्दैछन् ?

फोहोर गरेर सफा गर्नुभन्दा फोहोर नै नगर्नु उत्तम हुन्छ । चुनावी घोषणापत्रहरूलाई हात्तीको देखाउने भन्दा फरक भन्न पर्दैन । ३२ वर्षदेखि देखाइएको नाटक अब कति देखाउने, कति हेर्ने, किन आएन मेलम्ची, किन आएन मेट्रो रेल र मोनो रेल, किन आएन पानी जहाज र घरघरमा ग्याँसको लाइन ? किन फोहोर उठाउन स्वतन्त्रले जित्लुप्यो, अनि अहिले स्वतन्त्रहरूले आफ्नो चुनाव प्रसार गर्न पाइन भनेर किन रोइलो गर्दैछन् ? किन "विना डेबूवा, फ्रि भिसा, फ्रि टिकेट"को चर्चा चल्छ ? किन स्वदेशमा राजनीतिक रोजगारी पाएजस्तै उद्योगधन्दा प्रसस्त खोलेर यहाँ आम नेपालीलाई रोजगारी नदिने ? किन सरकारी अस्पताल र सरकारी विद्यालयहरूले गुणस्तरीय सेवा नदिने ? सबैभन्दा कम कार्वन उत्सर्जन गर्ने सानो देशमा खबौं रकम यसकै लागि ऋण र अनुदान भन्दै जलवायु परिवर्तनका मुद्दामा भइरहेका बहसमा पैसा

मार्ने ? सधैं विदेशीसामु घुँडा टेक्दै सहयोगको याचना गर्ने, आधापेट खाएर पनि आत्मनिर्भर किन नहुने, किन दास बन्दै रातरातमा संसदले घातक र दुरगामी सन्धि सम्झौता गर्ने ? असंलग्नताको सिद्धान्त मिचेर दुई छिमेकी मौन रहेका बखत युकेनतिर किन जोड्ने गाला, कसलाई देखाउने ?

कति छ व्यापारघाटा र विदेशी ऋण कसले तिर्ने ? बजेटमा आयात प्रतिस्थापन गर्ने भनिन्छ तर, त्यसको कार्ययोजना, खाका खोइ त ? केही विदेशी सामान आयातमा रोक लगाउंदा स्वदेशीलाई भन्दा विदेशीलाई बढी चासो किन ? आफ्नै साला, साली, भाइ भतिजा, सासु, ससुरालाई मात्रै राजदूत, राजनैतिक नियुक्ति किन ? देश दल दलमा फसेको होइन र ? सुशासनको आदर्श र मापदण्ड केहो कसले खोजी गर्ने ? देशमा सार्वजनिक सेवा प्रवाह गर्ने स्थानीय तहमा ठूलो संयन्त्र भइरहेका बखत केन्द्रमा सानो आकारको मन्त्रपरिषद हुनुपर्नेमा किन नभएको, किन भयाल भयालमा हस्तक्षेप हुन्छ, किन यती संख्यामा प्रदेश र सांसदहरू ? अनि केन्द्रमा सत्ता परिवर्तन हुनासाथ तल तल पनि स्वातंत्र्य परिवर्तन किन ? हाम्रो सार्वजनिक प्रशासनले सुशासन र समृद्धिको नारा अलाप्यै गरे पनि यो खोको सावित भएको छ । घर दैलो सेवा भन्दै पछिल्लो पटक संघीय स्वरूपको राजनैतिक प्रणालीको स्थापना भए पनि आम नागरिकहरूले शान्ति, सुशासन र विकासको सपनालाई केवल सपनामै राखेका छन् । अध्यादेशवाट सबै काम हुन्छ भने चुनाव किन ? पैसा जम्मा गर्नेहरूका लागि गतिलो बँके बनेको छ राजनैतिक प्रणाली । चुनावका वाचाहरू ओफ्रेलमा परेका छन् । किन अदालतमा हस्तक्षेप हुन्छ, तिनका योग्यताअनुसारको स्वतन्त्र नियुक्ति भएको हो भने लोकतन्त्रको मुहार स्वतन्त्र न्यायपालिकाको गरिमा स्थापित हुन्थ्यो । किन भक्तियो न्यायालय, अनि प्रधानन्यायाधीशलाई नै नजरबन्दको चर्चा आयो नि त बाहिर, किन गभर्नर अदालत जानु परेको, किन विचौलिया पसेर बजेटमा चलखेल हुन्छ, सुशासनमा यस्तो पनि हुन्छ र ? नेत्रान मण्डेला, गान्धी, लिब्वान यु, सि जिन् पिंग, महाथिर, ओबामाहरूको नाम किन लिन्छ संसारले ?

शितल निवासमा विरोध गर्न नपुग्दै वाटैमा नागरिक अगुवाहरू अडकिन्छन् किन ? किन बालुवाटार डडेल्धुराका लागि चौबीसे घण्टा खुल्ला छ भनिन्छ र काठमाडौंकाकाई भोटेतार्ला लाग्छ र तीन किमि टाढादेखि नै बन्दैज लगाइन्छ ? कति बस्छन् काठमाडौंमा मानिसहरू तर सिंहदरवार वा बालुवाटारमा कसले कतिपल्ट भेट पाए ? स्वतन्त्र विचार प्रवाह गर्ने पत्तिकारले एकपल्ट पनि पाएको छैन र बाँचेका, मरेका अनिगितिलाई राष्ट्रिय दुकृटीवाट सम्मान र पुरस्कार किन दिइन्छ ? के आधारले दिइन्छ ? औपधि उपचारमा कुन नेताका लागि कति बाँडिन्छ र यसै दसैको पूर्व सन्ध्यामा पनि कति करोड राज्य दुकृटी बाँडियो ? जनताको करले जम्मा भएको दुकृटी यसरी वितरण गर्दा जनता हर्षमा हुन्छन् कि शोकमा, कहाँ पाए तिनले सिटामोले ? युवाहरूलाई नै कोरोना र डिंगोले स्वर्ग पुऱ्यायो, खोइ तिनको खोजी ? किन बृद्धहरू तर्हपिएका छन्, कसैलाई ६० वर्षमै वृद्धता, कसैलाई बल्ल तल्ल ६६ मा, विभेद भएन र ? अनि आफैले बोलेको मासिक ५ हजार चुनावी प्रतिबद्धता कता गयो त, कतिपल्ट फुकिने मतदाताहरू, अनिगितिलाई प्रश्नहरू ।

महंगा गाडी, मोटर साइकल, हेलिकप्टर, महँगो जीवनशैली नै संघीयता र लोकतन्त्र अनि गणतन्त्रको सुन्दरपक्ष हो र ? देश दुख्दैन यसो गर्दा ? देशको निर्वाचन प्रणाली धेरै महँगो भएकै कारण भ्रष्टाचार मौलाएको होइन र ? सुशासनको प्रत्याभूति दिने मनसायको संघीय निजामती सेवा विधेयक किन आएन ? सार्वजनिक प्रशासन किन चुस्त, छरितो, भएन र सेवाग्राही सधैं किन निराश ? राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरूलाई कामप्रति सजग गराउन, सेवाभावावृत्ति उत्तरदायी बनाउन, समयमै काम सम्पन्न गराउन, उत्कृष्ट नतिजा भनी सेवाको परिणाम दिन जिम्मेवारी बहन गराउन, कार्यसंस्कृतिको विकास गराउन किन प्रयास भएन त ? अब कहिले हुने त ? हुने विरुवाको चिल्लो पात हुन्छ होइन र ?

सामाजिक सञ्जाल

डग्मर खतिवडा

मतदान किन कम भनेर धेरै सोच्ने पर्दैन । चार वटा प्रष्ट देखिने कारण छन्- १. विदेशमा रहेका मतदाता, २. अपायक ठाउँमा रहेका मतदाता, ३. चुनावको दिन यातायात बन्द गर्ने प्रचलन, ४. विगत पाँच वर्षका नेता र दलहरूका हर्कत र जनवितृष्णा । निर्वाचन प्रणाली र राजनीतिक संस्कार नबदले यो प्रवृत्ति फेरि बढ्ने छ ।

सुर्यराज आचार्य

देश बनाउने भन्ने एजेण्डा त अलि परै धकेलिएको छ । मैदानका कुनै पनि पात्रबाट खासै सम्भावना देखिन्न । तत्कालका लागि देश 'बिगान' या 'बिगान सक्ने मध्येका केहीलाई मात्र दण्डित गर्न सक्दा निकै राम्रो सन्देश जान्थ्यो । हेरम् के हुन्छ ?

तिनोद न्योपाने

मुलुकको राजनीतिक ढाँचा पूर्णतया जनताले नकारेको देखिन्छ । दलका नेताहरूको घँटोमा घाम लाग्यो कि लागेन ? यसरी नै लोकतन्त्रका नाममा कहिलेसम्म धिचियाउने ? पार्टी नेतृत्व प्लेनका टायर चढ्ने दिन आउने देख्यो भैरेले । सत्य, तितो होला डाटहरूलाई !

उत्तमबाबु श्रेष्ठ

गठबन्धनमा भएका पार्टी कांग्रेस, माओवादी र समाजवादी केन्द्रको भोट एकअर्कातिर साटफेर हुँदाको अवस्था गाभ्रीमा खोलाको पानी एकै पटक हाल्दा जस्तो हुन्छ र गाभ्रीमा धाराको पानी हाल्दा जस्तो हुन्छ । त्यस्तै, होला जस्तो भयो जस्तो लाग्छ । के छ तपाईंहरूको क्षेत्रको अनुभव ?

केदार सुवेदी

माओवादी शान्ति प्रक्रियामा आउँदा एमाले र कांग्रेसलाग्यतका शक्तिहरू एउटै कितामा रहन बाध्य भए जस्तै घण्टीले फेरि इतिहास दोहोऱ्याइदिने त होइन ? नयाँले भाग खान आँटे भने पुरानाहरू एउटै कितामा उभिने त संसारकै रोग हो !

शिक्षामा राजनीतिको प्रभाव

विचार

● अस्मिता बम

चुनावले यस पटक मात्रै होइन हरेक पटक देशलाई नै फरक दिशामा धकेलिरहेकै हुन्छ । निर्वाचनको माहोल नै यस्तो छ कि, मानिस आफ्नो सारा काम छोडेर पनि यसकै पछि दौडिन्छ । पत्रपत्रिका, टेलिभिजन, अनलाइन सबैतिर यसकै चर्चा चलिरहेको हुन्छ । बालबच्चा, वृद्धा कोही अन्जान हुँदैनन् राजनीतिवाट । यी त समाजका कुरा भए, राजनीतिले सबैभन्दा बढी प्रभाव शिक्षामा पारेको छ । कोभिड-१९ यता नेपालको शैक्षिक क्षेत्र

उसै पनि पछि परेको छ । समयमा परिक्षाफल प्रकाशित भएको छैन । विद्यार्थीले एउटै कक्षामा दुई/तिन वर्ष बिताइरहेका छन् । यसबीच चुनावले थप भद्रगोल भएको छ । तर, शिक्षा मन्त्रालयको ध्यान कता छ ? केही बुझ्न सकिएको छैन ।

प्रदेशसभा र प्रतिनिधिसभा निर्वाचनले त भन्नु शैक्षिक संस्थाहरूलाई नराम्रोसँग प्रभावित बनाएको छ । निर्वाचनको घोषणा भएदेखि नै शैक्षिक संस्थाहरूमा भद्रगोल मच्चिन सुरुवात भएको थियो । शिक्षक मात्रै पनि होइन, विद्यार्थीहरू पनि चुनावी अभियानमा देखिएका थिए । प्रदेशसभा र प्रतिनिधिसभा निर्वाचनका लागि एक महिना अधिवाट नै त्रिभुवन विश्वविद्यालयले (मंसिर १ वाट ५ गतेसम्म) हुनेगरी विदा सम्बन्धी सूचना प्रकाशित गरेको थियो । अन्य विद्यालयहरू पनि चुनावी अभियानको कारण प्रभावित भएका छन् । समाजकै लागि उम्मेदारी दिएको हो भन्नेहरूले सत्तामा पुर्नासाथ समाज विर्सिन्छन् । एक दिनको चुनावले देशलाई महिनौ पछि धकेलेको ध्यान राख्दैनन् । उम्मेदवारहरूले यसअघिका सांसद, मन्त्रीहरूवाट

कोभिड-१९ यता नेपालको शैक्षिक क्षेत्र उसै पनि पछि परेको छ । समयमा परिक्षाफल प्रकाशित भएको छैन । विद्यार्थीले एउटै कक्षामा दुई/तिन वर्ष बिताइरहेका छन् । यसबीच चुनावले थप भद्रगोल बनाएको छ । तर, यसप्रति सरोकारवाला कसैको ध्यान पुगेको छैन । राजनीतिले ग्रसित शिक्षा क्षेत्रको भविष्य के होला ? थप अन्योल छ ।

केही सिक्न आवश्यक थियो । उनीहरूले गर्न नसकेका कामलाई ध्यान दिन आवश्यक थियो । कति योजना, के-कसरी सम्पन्न भए ? किन योजनाहरूले पूर्णता पाउन सकेनन् ? योजनामा नाममा कति र कसरी

भ्रष्टाचार भए ? यस्ता कुराप्रति उम्मेदवारहरूले हेक्का राख्न आवश्यक थियो । परिवर्तनको भाषण मात्रै होइन, व्यवहारमा देखाउनु पनि उल्लेखित विषयलाई ध्यान दिन आवश्यक थियो । अहिले नेपाल भ्रष्टाचारवाट मुक्त हुनुपर्नेमा बढेर १९७औं स्थानमा पुगेको छ । यसविरुद्ध आवाज उठाउने र भ्रष्टाचारीको खोजि गरेर सजाय दिने नयाँ उम्मेदवारहरूको कर्तव्य हो । भ्रष्टाचारमा शून्य सहनशीलता अहिलेको आवश्यकता हो ।

विश्वका अधिकांश देशमा एक दिनमा मतदान र दुई दिनमा मतगणना सकिन्छ । सम्बन्धित मन्त्रालयका मन्त्रीहरू समय खेर नफाली आफ्नो कार्यमा व्यस्त हुन थाल्छन् । नयाँ किसिमले नयाँ एजेण्डा बनाउन तिर लाग्छन् । कसैले नगरेको कार्य कसरी गर्ने भन्नेबारे चिन्तन गर्छन् र देश विकासमा खटिन्छन् । त्यस कारण त्यहाँको विकासले गति लिन्छ । तर, नेपालमा सुरक्षित तरिकाले छोटो समयमै चुनाव सकिएको रेकर्ड नै छैन । मतदानको मितिभन्दा महिनौ अगाडिवाटै जनता नै ठाउँ-ठाउँमा भेला भएर अनावश्यक छलफल गर्न थाल्छन् । दलका नेता तथा कार्यकर्ता कसरी विपक्षीलाई

गिराउने भनेर लाग्छन् । विपक्षीसँग सिद्धान्त मिलेन, विचार मिलेन भन्दै फ्रै-फगडा आतंक गर्न थाल्छन् । उम्मेदवारहरूका साधनहरू तोडफोड, उम्मेदवारहरूमाथि दुडुगा प्रहार जस्ता अनैतिक कार्य त भई नै रहन्छन् । जसमा सुरक्षा निकाय पनि कमजोर परेको देखिन्छ ।

नेपालमा चुनाव आउछ, मतदान सकिन्छ, मतगणना पनि सकिन्छ । महिनौसम्म जित्नेले उत्सव मनाउछन् त हान्नेले शोक । यस्तै क्रियाकलापवाट समाजका अन्य पक्षमा कति असर परिरहेको छ कस्ले बुझ्ने ? राजनीति देशलाई चलाउने एउटा मुख्य नियम हो, नीति हो । त्यही नियमको सदुपयोग नभए देशको गति के होला ? त्यसैले राजनीतिक दलहरूले आफ्नो व्यक्तित्व स्वार्थलाई बिसर्ग देशमा शान्ति सिर्जना गर्न सक्नुपर्छ । दूर-दराजमा रहेका क्षेत्रमा पूर्वाधारको वृद्धि-विकास गराउन आवश्यक छ । युवा लक्षित कार्यक्रम आयोजना गरिनुपर्छ । शिक्षालाई विकासको प्रमुख आधार मानिने हुँदा यसलाई कसरी गुणस्तरीय बनाउन सकिन्छ भन्ने कुरामा सरकारको ध्यानकर्षण हुन अति आवश्यक छ ।

जलवायु सम्मेलन : क्षतिपूर्ति कोष स्थापना

काठमाडौं/एजेन्सी- गत कात्तिक २० गतेदेखि शुरु भएको जलवायु परिवर्तनसम्बन्धी संयुक्त राष्ट्रसंघीय सम्मेलन हरितगृह ग्यास उत्सर्जन घटाउन असफल भएपनि उत्सर्जनका कारण प्रभावित निर्धन राष्ट्रलाई क्षतिपूर्ति उपलब्ध गराउने कोष स्थापना गर्न सफल

भएको छ। नवस्थापित कोषलाई गरिव राष्ट्रहरूले आफ्नो जितका रूपमा लिएका छन्। कोषबाट बाढी, खडेरी, आँधीलगायत जलवायुजन्य क्षतिको शिकार बनेका देशलाई सहायतास्वरूप रकम भुक्तानी हुनेछ। साना टापु राष्ट्र

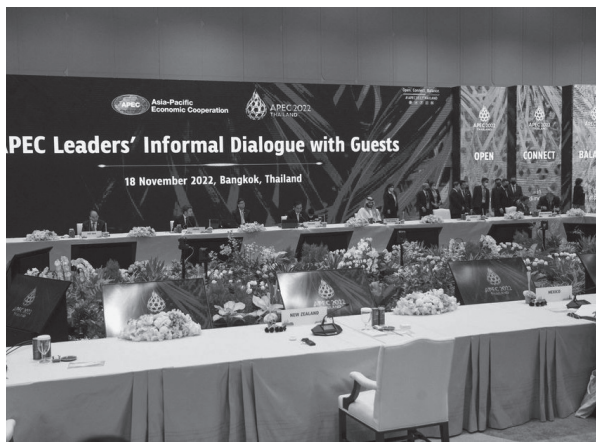
समुद्री सतह बढेका कारण जलवायु परिवर्तनको चरम चपेटामा परेका छन्। संयुक्त राष्ट्र संघका महासचिव एन्टोनियो गुटेरेशले उक्त सम्झौतालाई 'अति आवश्यक राजनीतिक संकेत' भनेका छन्। तर उनले 'त्यो स्पष्ट रूपमा नै पर्याप्त नभएको' भन्दै सावधान पनि

गराएका छन्। कोष स्थापनापछि टुमालुका अर्थमन्त्री सेभ पेनिउले तीन दशक लामो संघर्षपछि विश्वका करोडौं मानिसलाई न्याय मिलेको तथा क्षति सम्बोधनमा मद्दत पुगेको बताएका छन् भने पाकिस्तानका वातावरणमन्त्री शेरी रहमानले कोष दान दिने परोपकारी निकाय नभएको टिप्पणी गरेका छन्।

त्यसअघि सम्मेलनमा उपस्थित सबै देशका प्रतिनिधिहरूले कोष स्थापनासम्बन्धी प्रस्ताव पारित भएपछि त्यसको स्वागत गरेका थिए। कोष स्थापनाका निम्ति दिनभर प्रतिनिधिहरूबीच माथापच्ची भएको थियो। कोष स्थापनासँगै संयुक्त राज्य अमेरिका, चीन, भारत, युरोपेली संघमा आवद्ध औद्योगिक राष्ट्र र समूहले क्षतिपूर्ति रकम कोषमा जम्मा गर्नुपर्नेछ। नयाँ कोष सम्झौता पेरिस पछि जलवायुमा सबैभन्दा ठूलो जितको रूपमा देखा सकिन्छ। हानि र क्षति कोषको स्थापना पैसा वा क्षतिपूर्ति वा क्षतिपूर्ति भन्दा धेरै कुरा हो, यो वास्तवमा एकता र पुनर्निर्माण विश्वास को बारेमा छ। बढ्दो तापक्रमले विश्वमा पार्ने नाटकीय प्रभावहरूको वावजूद, यो कोषले कोही पनि पछि नहट्ने संकेत गर्छ।

युद्धको निन्दा गर्दै खुला व्यापार प्रवर्द्धनमा एपेक नेतृत्वको जोड

काठमाडौं/एजेन्सी- एशिया-प्रशान्त क्षेत्रका नेताहरूले युद्ध युद्ध अन्त्यको आह्वान गर्दै यस क्षेत्रको दिगो आर्थिक उन्नयन तथा खुला व्यापार प्रवर्द्धनका निम्ति काम गर्ने प्रतिवद्धता व्यक्त गरेका छन्।

एशिया-प्रशान्त आर्थिक सहयोग (एपेक) का प्रमुख कार्यकारी अधिकृतहरूको शिखर सम्मेलन समापनका अवसरमा सम्मेलन आयोजक देश थाइल्याण्डले युद्धनिर्माथि रुसले गरेको आक्रामणको निन्दा गरेको जनाएको छ। एकाइस सदस्यीय एपेकका सदस्य चीन र रुस पनि हुन्। यद्यपि चीनले रूसी आक्रामणको आलोचना गरेको छैन।

शिखर सम्मेलन समाप्तपछि जारी घोषणापत्रमा युद्धका बारेमा एपेक नेतृत्वको मत बाकिभएको छ। एपेकले आर्थिक समृद्धि विस्तार र व्यापार प्रवर्द्धनलाई नै जोड दिएको तथा एपेक दृष्टि समाधानको मञ्च नभएको जनाइएको छ। मञ्चले युद्ध र द्वन्द्वबाट आर्थिक विकासका मार्गमा अकल्पनीय परिणाम ल्याउन सक्नेतर्फ सचेत गराएको छ। एपेकका अधिकांश सदस्यले युद्धनिर्माथि भएको आक्रामणको कडा शब्दमा निन्दा गरेका थिए। युद्ध युद्धले ठूलो मानवीय पीडा निम्त्याएको, विश्व वजारमा महंगी बढेको, आपूर्ति शृङ्खलामा समस्या

उत्पन्न भएको, खाद्य असुरक्षा र वित्तीय जोखिम निम्त्याएकामा गम्भीर चिन्ता व्यक्त गरेका थिए। यसअघि इन्डोनेसियाको बालीमा भएको विश्वका प्रमुख विकासत एवम् उद्दीयमान अर्थतन्त्रलाई जोड्ने रणनीतिक बहुपक्षीय मञ्च जी ट्वेन्टीले पनि संयुक्त राष्ट्रसंघीय महासभाले प्रस्तुत गरेको प्रस्तावपत्र समर्थन जनाउँदै युद्धनिर्वाह रुसले गरेको आक्रामणको निन्दा गरेको थियो। उक्त अन्तरसरकारी समूहले युद्धको भूभाग रुसले विनाशार्थ फिर्ता गर्नुपर्नेमा जोड दिएको थियो।

सम्मेलन समापनका क्रममा दक्षिणपूर्वी एशियाली देशमा भएका घटनाको समीक्षा पनि भएको थियो। कोभिड-१९ को महामारीका कारण दुई वर्षसम्म आमनेसामने वार्ताको अवसर नपाएका नेताले 'साइड लाइन' वार्तामा क्षेत्रीय र अन्तर्राष्ट्रिय चासोका विविध विषयमा विचारविमर्श गरेका थिए। शिखर सम्मेलन समापन समारोहलाई सम्बोधन गर्दै चीनका राष्ट्रपति सी चिनफिङले खुला व्यापार र लगानीका निम्ति आह्वान गरेका थिए। उनले बहुपक्षीयतालाई वास्तविक रूपमा कायम राख्नुपर्ने, बहुपक्षीय व्यापार प्रणालीको रक्षा गर्नुपर्ने, विधिमा आधारित बहुपक्षीय व्यापार प्रणालीको संरक्षण गर्न तथा विश्वव्यापी औद्योगिक एवं आपूर्ति शृङ्खलालाई सुरक्षित एवम् स्थिर राख्न साफा प्रयास हुनुपर्नेमा विशेष जोड दिएका थिए।

अमेरिकाको नाइटक्लबमा गोली चल्दा ५ को मृत्यु

काठमाडौं/एजेन्सी- अमेरिकाको कोलोराडो राज्यमा एक समालिङ्गी नाइटक्लबमा शनिबार राति गोलीबारी हुँदा पाँच जनाको हत्या भएको छ। क्लब क्यु नामक उक्त नाइट क्लबमा भएको गोलीबारीमा अन्य १८ जना घाइते भएका छन्।

राति ११:५७ मिनेटमा आपतकालिन नम्बर ९११ मा कयौं फोन आएपछि प्रहरी घटनास्थल पुगेको कोलोराडो स्पिडकाका प्रहरी लेफ्टनेन्ट पामेला क्यास्ट्रोले बताइन्। 'प्रहरीले एक जना संदिग्ध व्यक्तिलाई पक्राउ

गरेर सोधपूछ गरिरहेको छ,' क्यास्ट्रोले भनिन्। प्रहरीले आक्रमणको सम्भावित कारणबारे केही बताउन अस्वीकार गरेको छ। साथै गोलीबारी कसरी समाप्त भयो भन्ने विवरण पनि प्रहरीले सावजनिक गर्न बाँकी नै छ। कोलोराडो स्पिडका अतिरिक्त यत्रक निकायका क्याप्टेन माइक स्माल्डिनोले घटनास्थलबाट कयौं फोन आएपछि १९ एम्बुलेन्स घटनास्थल पुगेको जानकारी दिए। सामाजिक सञ्जालमा एक विज्ञापितमा, क्लब क्युले 'हाम्रो समुदायमा भएको मूर्खतापूर्ण आक्रमणबाट स्तब्ध भएको' बताए। साथै क्लबले पीडित र उनीहरूका परिवारप्रति समवेदना प्रकट गरेको छ।

दक्षिण सुडानको हिंसाप्रति संयुक्त राष्ट्रसंघको चासो

काठमाडौं/एजेन्सी- दक्षिण सुडानमा जारी रहेको हिंसाप्रति संयुक्त राष्ट्रसंघले चासो व्यक्त गरेको छ। संयुक्त राष्ट्रसंघले दक्षिण सुडानको अपर नाइल राज्यमा सुरु भएको चिन्तिल्लो हिंसा निकै चिन्ताजनक रहेको भन्दै त्यसप्रति चासो व्यक्त गरेको हो।

अपर नाइलको फासोदा जिल्लामा यहाँका सिलक सशस्त्र समूह र नुइर विद्रोही समूहका बीचमा केही दिन यतादेखि हिंसा शुरु भएको बताइएको छ। संयुक्त राष्ट्रसंघले सो हिंसाका कारण यस क्षेत्रको वरपरका नगरहरूमा पनि असर गरेको त्यहाँका नागरिकहरू घर छोडेर भाग्ने क्रम बढ्दै गएकोले सो हिंसा रोक्न सबै पक्षका आवश्यक सहयोग र समन्वयको अपेक्षा गरिएको जनाएको छ।

गएको अग्रपट्टि महिनामा यहाँका स्थानीय कैयौं हिंसात्मक समूहहरूका कारण ठूलो संख्याका मानिसहरू पनि विस्थापित हुन पुगेका भन्दै

यसबाट यहाँका नागरिकमा बास बढेको बताइएको छ। संयुक्त राष्ट्रसंघले सो हिंसामा परेर यहाँका सयौं मानिस मारिएका छन् भने हजारौं जना विस्थापित भएका छन्। विस्थापित व्यक्तिको वसोवासको अवस्था नरहेको र उनीहरू देशभित्रै शरणार्थी बनिरहेकाले हिंसा रोक्नेतर्फ पहल गर्नुपर्ने बताएको छ। दक्षिण सुडानी सुरक्षा निकायहरूले यहाँको हिंसा रोक्ने प्रयत्न गरेका भए पनि धेरै युवाहरूको संलग्नता विद्रोही समूहहरूमा रहेका र उनीहरूले निकै कुर हिंसामा संलग्न हुँदै गएकोले समस्या उत्पन्न भएको संयुक्त राष्ट्रसंघले जनाएको छ।

इटालीका महिला सांसदलाई संसदमा स्तनपानको अनुमति

काठमाडौं/एजेन्सी- इटालीका महिला सांसदलाई संसद बहसका क्रममा आफ्ना शिशुलाई स्तनपान गर्ने अनुमति दिइएको छ। चेम्बर अफ डेपुटिजको नियम बनाउने समितिले यस्तो जानकारी दिएको हो। स्तनपान गराउने चेम्बर अफ डेपुटिजका सदस्यलाई संसदको शीर्ष पंक्तिमा वा आरक्षित ग्यालरीमा बस्न अनुमति दिइनेछ। तर, महिला सांसदले बच्चा जन्माएको एक वर्षसम्म मात्र चेम्बरमा स्तनपान गराउन पाउनेछन्। अहिले स्तनपान गराउने छुट्टै कोठामा जानुपर्ने बाध्यता छ। नयाँ अध्यासले इटालीको लोकतन्त्रको सबैभन्दा बलियो उदाहरण पेश गर्ने फाइद

स्टार मुमभेन्ट (एमएमएस्) का सांसद गिल्डा स्पेर्टिणेलो बताइन्। उनले भनिन्, 'हेरेक महिलाले आफूले चाहेको स्थानमा स्तनपान गराउन पाउनुपर्छ,' उनले भनिन्। अक्टोबरको अन्त्यमा प्रधानमन्त्री बनेकी जिर्जिया मेलोनीले सन् २०१९ मा जन्मदरमा गिरावटबाट गुञ्जिरहेको इटालीमा 'युवा आमा'लाई काममा सजिलो पार्न संसदा स्तनपानलाई अनुमति दिने बताएकी थिइन्। सिएनएम फोर्जा इटालिया समूहकी नेतृ लिर्सिअ रोन्जुलीले पनि यो सुधारको स्वागत गरेकी छिन्। युवा सांसदको रूपमा उनले युरोपेली एसेम्ब्लीमा स्तनपान गराउनु उनी चर्चामा आएकी थिइन्।

शरणार्थीलाई विदेश भ्रमणको अधिकार

काठमाडौं/एजेन्सी- अष्ट्रेलियाले हजारौं शरणार्थीलाई विदेश भ्रमणको अधिकार दिने घोषणा गरेको छ। अष्ट्रेलियाका अन्तर्देशीय मामला मन्त्री एन्ड्रयु गिल्सले शरणार्थीलाई विदेश यात्रा गर्न र देश फर्कन अनुमति दिने घोषणा गरेका हुन्। मन्त्री गिल्सका अनुसार संघीय सरकारले जुलाई २०१३ अघि बुझावाट अष्ट्रेलिया आएका शरणार्थीलाई पारिवारिक पुनर्निर्माण प्रवेशाज्ञाका निम्ति अनुमति

दिइनेछ। आवश्यकताअनुसार अध्यागमनसम्बन्धी कानून पनि संशोधन गरिने छ। सरकारको चुनावी वाचा पूरा गर्ने प्रतिबद्धताअनुरूप सन् २०१३ भन्दा पहिले अस्थायी सुरक्षा प्रवेशाज्ञा र सुरक्षित उद्यम प्रवेशाज्ञामा देशमा बसोवास गरेका १९ हजारभन्दा बढी शरणार्थीलाई स्थायी सुरक्षा प्रवेशाज्ञामा रूपान्तरण गरिनेछ। सरकारले स्थायी प्रवेशाज्ञा पाएकाहरूका लागि पारिवारिक पुनर्निर्माणका निम्ति

कानून सुधार गर्दै त्यसलाई सहज बनाइनेछ। नयाँ प्रावधानबाट एक दशकभन्दा बढी समयदेखि परिवारबाट अलग भएकाहरू लाभान्वित हुने अपेक्षा गरिएको छ भने त्यसबाट शरणार्थीहरूलाई तेस्रो देशमा पनि यात्रा गर्न सरल र सहज हुनेछ। अष्ट्रेलिया सरकारले शरणार्थीहरूलाई न्युजिल्याण्ड, क्यानडा र संयुक्त राज्य अमेरिकामा बसोवास गराउने विकल्प खोजिरहेको छ।

वासिङ्टनमा विमान दुर्घटना, ४ जनाको मृत्यु

काठमाडौं/एजेन्सी- अमेरिकी राज्य वासिङ्टनको स्नोहोमिशा काउन्टीस्थित हार्भे फिल्ड एयरपोर्टको नजिक दुर्घटना हुँदा शुकवार चार जनाको मृत्यु भएको छ। सेन्सा २०८ वी विमान रेन्टनबाट उडेको करिब एक घण्टापछि दुर्घटना भएको हो। शनिवार विमान स्नोहोमिशा काउन्टी शेरिफको कार्यालयले विमानमा सवार सबै चार जनाको मृत्यु भएको पुष्टि गरेको छ। स्नोहोमिशा काउन्टी मेडिकल परीक्षकले पीडितहरूको पहिचान गरिरहेको छ। साथै यस दुर्घटनाको राष्ट्रिय यातायात सुरक्षा बोर्ड र संघीय उड्डयन प्रशासन द्वारा

अनुसन्धान जारी छ। पन् डेरल एभि ए स न एडमिनिस्ट्रेशन वेबसाइटका अनुसार आइडेन्टिफायर टेल नम्बर

एन २०६९ वी भएको दुर्घटनापश्त विमान अलास्काको कपर माउन्टेन एभिएसनको स्वामित्वमा रहेको बताइएको छ।

सोमाली सेनाद्वारा आक्रमणलाई असफल

काठमाडौं/एजेन्सी- सोमाली राष्ट्रिय सेना (एसएनए) ले शनिवार विमान राजधानी मोगादिसुमा भएको आक्रमणलाई असफल बनाएको छ। राजधानीको दलजकां दाहसुन क्षेत्रनजिक एक नागरिकको स्वामित्वमा रहेको गाडीमा जोडिएको

दुईवटा विस्फोट पदार्थलाई सेनाले नियन्त्रणमा लिएका सोमाली प्रहरीबलका प्रवक्ता सादिक दुदिशेले जानकारी दिएका छन्। विस्फोट पदार्थलाई सुरक्षित रूपमा निष्क्रिय पारेर आक्रमणलाई असफल पारेको दुदिशेले बताएका

छन्। यस अवस्थामा कोही घाइते नभएका पनि उनले मोगादिसुमा जारी विज्ञप्तिमा जानकारी दिएका छन्। सुरक्षाबलहरूले हताहत हुनुबाट बच्नका लागि व्यापार गतिविधि र सावजनिक सडक बन्द गरेका जनाइएको छ।

ट्वीटरमा ट्रम्पको पुनरागमन

काठमाडौं/एजेन्सी- अमेरिकी पूर्वराष्ट्रपति डोनाल्ड ट्रम्पले ट्वीटरमा पुनरागमन गरेका छन्। ट्वीटरले उनको निलम्बित अकाउन्टलाई पुनर्वाहाली गरेको हो। ट्वीटरका नयाँ प्रमुख एलन मस्कले यसअघि डोनाल्ड ट्रम्पका बारेमा जनमत सर्वेक्षण गरेका थिए। यस क्रममा युजर्सहरूसँग ट्वीटरमा ट्रम्पको पुनरागमन हुनु पर्छ कि पर्दैन भन्ने सोधिएको थियो। सर्वेक्षणमा लगभग ५२ प्रतिशत अर्थात् १५ मिलियन

युजर्सले ट्रम्पको पुनरागमनको पक्षमा मत दिएका थिए। एलन मस्कले तिनै मतदाताको भावनालाई सम्मान गर्दै ट्वीटरमा ट्रम्पलाई फेरि स्थान

दिएका हुन्। यद्यपि ट्रम्पले आफूलाई ट्वीटरमा फर्कन कुनै रुची नभएको बताएका छन्। विकल्पका रूपमा उनले आफ्नै सोशल मिडिया प्लेटफर्ममा बस्न रुचाएको जनाएका छन्। ट्रम्पलाई गत वर्ष जनवरीमा वारिंटनको क्यापिटल बिल्डिङमा भएको हमलालाई मध्यनजर गर्दै ट्वीटरबाट उनको अकाउन्ट निलम्बन गरिएको थियो। त्यसपछि ट्रम्पले एक निजी सोशल मिडिया प्लेटफर्म 'ट्रथ सोशल' लञ्च गरेका थिए।

बक्स अफिस समाचार

कलाकारहरूले पनि गरे मतदान पाँच वर्षपछि उम्मेदवार बन्ने योजनामा यी कलाकार

काठमाडौं / मस- आइतबार देशभर प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभा सदस्यका लागि मतदान भएको छ। निर्वाचनमा सर्वसाधारण मात्र होइन, कलाकारहरूले पनि आफ्नो क्षेत्रमा तोकिएको मतदान केन्द्रबाट मतदान गरेका छन्। हास्य कलाकार तथा अभिनेता दीपकराज गिरीले चन्द्रागिरि नगरपालिका-१, दहचोक मतदान केन्द्रबाट मतदान गरेका छन्। उनले यस अगाडि पनि त्यहीँबाट मतदान गर्दै आएका हुन्।

अभिनेता राजेश हमालले काठमाडौं लैनचौरस्थित कन्या हाइस्कूल मतदान केन्द्रबाट मतदान गरेका छन्। उनले गत स्थानीय निर्वाचनमा पनि त्यहीँबाट मतदान गरेका थिए। अभिनेता भुवन केसीले भीमसेनगोला केन्द्रमा मतदान गरेका छन्। गत स्थानीय निर्वाचनमा पनि त्यहीँबाट उनले मतदान गरेका थिए। यस्तै अभिनेता तथा चलचित्र विकास बोर्डका अध्यक्ष भुवन केसीले भविष्यमा कुनै दलले उम्मेदवार बन्ने मौका दिए पछि नहटने बताएका छन्। मतदान गरेपछि केसीले आफ्नो रूचि राजनीतिमै भएकाले अर्को चुनावमा मौका पाए उम्मेदवार बन्ने बताएका हुन्।

अहिलेको चुनावले परिवर्तनको संकेत गरेको भन्दै उनले नेपाली कला, संस्कृति र फिल्मको प्रवर्द्धनका लागि कलाकार उम्मेदवार विजयी हुनुपर्ने धारणा राखे। उनले चुनावमा

उम्मेदवार बनेका कलाकारलाई जितको शुभकामना समेत दिए। कलाकार निर्मल शर्मा 'गैडा'ले काठमाडौं महानगरपालिका-७ सिफलस्थित हिमालय विद्यामन्दिर केन्द्रबाट मतदान गरेका छन्। अभिनेता मनोज गजुरेलले सूर्यविनायक-२, बालकोटको बालविनायक मतदान केन्द्रबाट मतदान गरेका छन्। यस्तै अभिनेत्री करिष्मा मानन्धर काठमाडौं क्षेत्र नम्बर ५ लाजिम्पाट मतदान केन्द्रबाट मतदान गरेकी छन्।

पाँच वर्षपछि उम्मेदवार बन्ने योजना
अभिनेता राजेश हमालले अबको पाँच वर्षमा हुने निर्वाचनमा आफू उम्मेदवार बन्ने घोषणा गरेका

छन्। भोट खसालेपछि उनले अब राजनीतिमा सक्रिय हुने बताएका हुन्। उनले सञ्चारकर्मी हरुसँग कुराकानी गर्दै भने, 'अबको पाँच वर्षमा हुने निर्वाचनमा मलाई पनि उम्मेदवारको रूपमा देखा पाउनुहुनेछ।' उनले कुन तहको निर्वाचन, कुन राजनीतिक दल र कहाँबाट उम्मेदवार बन्ने भन्ने निधो नभइसकेको बताए। यसपालिको परिवर्तन आउने उनको विश्वास छ। आफूले पनि परिवर्तनको पक्षमा मतदान गरेको उनको भनाइ छ।

गत स्थानीय निर्वाचनमा पनि हमालले आगामी निर्वाचनमा आफू कुनै भूमिकामा देखिन सक्ने संकेत

गरेका थिए। उनलाई विभिन्न पार्टीले हरेक निर्वाचनमा उम्मेदवारको प्रस्ताव राख्ने गरेका छन्। तर, अहिलेसम्म उनी कुनै राजनीतिक दलप्रति खुलेका छैनन्। केपी शर्मा ओलीसँग निकै नजिक मानिने हमाल बेला बखतमा विभिन्न राजनीतिक दलका नेताहरूसँग भेटघाट गरिरहेका हुन्छन्।

यस्तै कलाकार निर्मल शर्मा पनि अब आफू सक्रिय राजनीतिमा लाग्ने बताए। 'अब सक्रिय राजनीतिमै लाग्नेछु।' उनले भने, 'पाँच वर्षमा चुनाव उट्ने गरी आवश्यक तयारीमा लाग्छु।' उनले कुन दलबाट राजनीतिमा लाग्ने भन्ने कुरा भने खुलाएनन्।

फिल्म निर्माता समेत रहेका शर्मा सामाजिक तथा राजनीतिक

मुद्दा आफ्नो धारणा व्यक्त गरिरहने सेलिब्रिटीमा पर्छन्।

त्यस्तै निर्माता तथा अभिनेता दीपकराज गिरीले भविष्यमा राजनीतिमा आउनु परे फिल्म क्षेत्र नै छाडेर लाग्ने बताए। उनले आफूले राजनीतिक र सामाजिक मुद्दामा बोलिरहेको बताए। तर अहिले भने आफू अर्धमौन अवस्थामा रहेको दीपकले बताए।

'राजनीतिक विषयमा बोलिरहेको छु, अहिले अर्धमौन छु। सदनमा युवापुस्ता पुग्नुपर्छ भन्ने मेरो मान्यता हो,' दीपकले भने। उनले आफू कुनै एक व्यक्तिको पक्षमा भन्दा पनि परिवर्तनकारी विचार समूहलाई समर्थन गर्ने बताए।

यस्तै अभिनेत्री के.के.के. अधिकारीले अहिलेको चुनाव नयाँ र पुरानो सोचबीचको लडाईं भएको बताइन्। आइतबार प्रतिनिधिसभा तथा प्रदेशसभा सदस्य चयनका लागि काठमाडौं क्षेत्र नम्बर ३ को अन्तरखेलस्थित लिटिल बर्ड स्कुल केन्द्रमा मतदान गरिसकेपछि उनले यस्तो बताएकी हुन्।

'अहिलेको चुनाव नयाँ र पुरानो पुस्ताभन्दा पनि नयाँ र पुरानो सोचबीचको लडाईं हो,' केकीले भनिन्, 'यो चुनावमा फर्कनु पुरानो सोचको अन्त्य गर्न आवश्यक छ।' मतदान गर्न पाउँदा आफू उत्साहित भएको भन्दै उनले चुनाव नयाँ युगको नयाँ बिहानी भएको उल्लेख गरिन्।

आस्था राउतले ल्याइन् 'कोशिस गर'

काठमाडौं / मस- गायिका आस्था राउतको स्वरमा रहेको गीत 'कोशिस गर' सार्वजनिक भएको छ। गीतमा सावित्री राउतको शब्द, सुरेश अधिकारीको संगीत, महाराज थापाको एरेन्ज तथा किशोर थापाको मिक्सिङ र मास्टरिङ छ। गीतले सकारात्मक चिन्तन र सोचलाई प्राथमिकता दिएको छ। दुर्घटिविहिनको गीत गाउने चाहना, आत्महत्या गर्न तयार युवकले दुर्घटिविहिनको गीत सुनेपछि आत्महत्या नगर्नु, गलत साथीको संगतमा परेका एक विद्यार्थीलाई सम्झाएपछि उसले खेल जित्नुलगायतका दृश्यलाई मार्मिक ढंगले भिडियोमा देखाइएको छ।

भिडियोमा गायिका एक घुमन्ते फोटोग्राफरका रूपमा प्रस्तुत छिन्। जसले खिचेको भिडियो फुटेज हेरेर दुर्घटिविहिन

गायिकालाई संगीतकार सुरेश अधिकारीले गीत गाउन स्टुडियो बोलाएका छन्। गीतले 'जित्यो भने जितिन्छ, हारे सिकिन्छ' थिम बोकेको छ। 'यो प्रेरणादायी गीत हो। यो गीतको भावमा जसले जे रंग पनि लगाउन सक्छ। त्यो आफ्नो बुझाईमा भर पर्ने हो', आस्थाले भनिन्।

भिडियोमा गायिका आस्था, 'द भ्वाइस अफ नेपाल'की रिता राई, इश्वर लकाई खड्का, सरु दाहाल र खड्का गन्धर्व फिचर्ड छन्।

गायिका आस्थाकै युट्युब च्यानल आस्था राउतबाट सार्वजनिक भिडियोमा शान थापाको निर्देशन, पवन सुस्विडको छायांकन, सुप्रिम पराजुलीको सम्पादन, राजीव समस्को सहायक निर्देशन र सरिता मगरको मेकअप छ।

नविन पौडेलको 'पानी पन्यो छाता छैन' सार्वजनिक

काठमाडौं / मस- गायक नविन कुमार पौडेलको 'पानी पन्यो छाता छैन' बोलको गीत सार्वजनिक भएको छ। गीतको अडियो तथा भिडियो डिस्ट्रिब्युसनको जिम्मेवारी पाएको नेपमेला म्युजिक कम्पनीले मंसिर २ गते शुक्रवार उक्त म्युजिक भिडियो सार्वजनिक गरेको हो।

यस गीतमा गायक नविन र गायिका अस्मिता अधिकारीको स्वर सुन सकिने छ। यस गीतको शब्द तथा संगीत प्रकाश लामाको रहेको छ। भिडियोमा सरोज राना प्रजा र समारिका ढकालको अभिनय देख्न सकिने छ।

भिडियोको कोरियोग्राफी विकास नेपालीले गरेका छन् भने भिडियोमा सिनेम्याटोग्राफी दिनेश पराजुलीले गरेका छन्। यो गीतको भिडियोलाई निर्देशन भने सुरेन्द्र बसेलेले गरेका छन्।

गायकद्वय श्रेष्ठ र थापाको 'रातो कार'

काठमाडौं / मस- गायकद्वय लीला श्रेष्ठ र नकुल थापाको सहकार्यमा 'रातो कार' बोलको लोक दोहोरी गीत भिडियोसहित सार्वजनिक गरिएको छ। गीतको भिडियो हालै त्रिपुरा म्युजिक युट्युब च्यानलमा फर्कनु सार्वजनिक गरिएको हो। त्रिपुरा म्युजिकको प्रस्तुति रहेको गीतमा लीला र नकुलका साथमा गायिकाद्वय स्मृति गौतम तथा सानु धमलाको स्वर रहेको छ। गायक लीलाकै लय र संगीत रहेको गीतलाई पूर्ण गुरुडले एरेन्ज गरेका हुन्।

गीतमाथि बनेको आकर्षक भिडियोमा मोडलहरू लोमस शर्मा र अनु पराजुलीको साथमा सुदीप श्रेष्ठ, सुमन श्रेष्ठ, दीपा तामाङ र रुपा तिमल्सिनाको अभिनय र नृत्य रहेको छ।

गायक तथा सर्जक लीलाको 'सरर बसको भ्यालेमा', 'मलाई माया', 'कमल फूल फूल्यो', 'हातमा घडी' जस्ता गीत चर्चित छन् भने गायक नकुलले यसअघि 'कर्कलाको पानी', 'पीपलु र वर', 'सुनकोसीमा बलेफी दोभान' जस्ता गीत सार्वजनिक गरिसकेका छन्।

मिलन श्रेष्ठले निर्देशन गरेको भिडियो राजाराम सिखडाले कोरियोग्राफ गरेका छन्। भिडियोमा सन्तोष तिमल्सिनाको छायांकन र रोशन धितालको सम्पादन रहेको छ।

'दृश्यम २' हिटको यात्रामा

काठमाडौं / एजेन्सी- २०२२ मा एकपछि अर्को आशातित फिल्मले निराशाजनक प्रदर्शन गरेपछि संकटमा परेको बलिउडलाई अभिनेता अजय देवगन र अभिनेत्री तब्बु स्टारर फिल्म 'दृश्यम २' ले ठूलो राहत दिने देखिएको छ। १५ करोड ३८ लाखको सानदार ओपनिङ गरेको फिल्मले दोस्रो दिन व्यापारमा ४० प्रतिशत बढोत्तरी कायम गर्‍यो। दोस्रो दिन आइतबार फिल्मले २१ करोड ५९ लाख कमाई गरेको छ।

दुई दिनमै ३६ करोड ९७ लाख कमाएको फिल्मले पहिलो विकेन्डमा ४५ करोडसम्म व्यापार गर्ने देखिएको छ। 'दृश्यम २'ले अजय अभिनीत सुपरस्टार फिल्म 'तान्हाजी'भन्दा ठूलो ओपनिङ गरेको छ। 'तान्हाजी'ले पहिलो दिन १५ करोड १० लाख कमाएको थियो। बलियो 'बर्ड अफ माउथ' पाएको फिल्मले दोस्रो विकेन्डसम्ममा सय करोडको आँकडा पार गर्न सक्ने सम्भावना देखिएको छ।

क्राइम तथा सस्पेन्स जनरामा निर्माण भएको यो फिल्ममा अजय र तब्बुसँगै श्रिया सरन, अक्षय खन्ना, इशिता दत्ता, मृगाल जाधवको पनि मुख्य भूमिका रहेको छ। फिल्म २ र ३ अक्टोबरकै वरिपरि घुमेको छ। बिल्व, सीडी र स्वामी चिन्मयानन्दको महासत्संगसँग जोडिएको राजमा फिल्म केन्द्रित छ। पहिलो हाफ सुस्त भए पनि दोस्रो हाफ बलियो रहेको समीक्षक तथा दर्शकले बताएका छन्।

यसअघि अजय देवगनको 'मेडे' र 'व्याक गड' बक्सअफिसमा असफल भएका थिए। उनको कैमियो रहेको 'गंगुबाई काठियावाडी', 'आरआरआर' भने सफल रहे। 'दृश्यम २'ले उनलाई ठूलो राहत दिएको छ। यो फिल्मको अघिल्लो श्रृंखला बक्सअफिसमा सफल भएकाले पनि यसको सिक्वेलको दर्शकमा ठूलो प्रतिक्रिया थियो। फिल्मको सस्पेन्स पाटोलाई दर्शकले अत्याधिक मन पराएका छन्।

9TH DEC
FRIDAY
18+

ZB LIVE IN NEPAL

1ST TIME IN NEPAL

भारतीय चर्चित ज्यार जेड बी नेपाल आउँदै

काठमाडौं / मस- भारतका चर्चित गायक तथा ज्यार जेड बी पहिलो पटक सांगीतिक प्रस्तुतिको लागि नेपाल आउने भएका छन्। उनलाई एल एण्ड एन मोडेल एजेन्सीले नेपाल ल्याउन लागेको सो एजेन्सीका प्रबन्ध निर्देशक नितिन कायस्थले मध्याह्नलाई जानकारी दिए।

सीईओ कायस्थका अनुसार गत कात्तिक २६ गते शनिवारका दिन ठमेल स्थित क्लब फरेन्डाइडमा आगामी डिसेम्बर ९ तारिक (मंसिर २३ गते) शुक्रवारका दिन जेड बीको सांगीतिक प्रस्तुति राखिने सम्बन्धमा दुवै पक्षबीच सहमति भएको हो।

भारतीय चर्चित गायक तथा ज्यार जेड बी सांगीतिक प्रस्तुतिका लागि ३ दिने नेपाल भ्रमणमा आउने छन्। त्यस क्रममा उनले आफ्ना नेपाली प्रशंसकहरूलाई भेट्ने, पशुपतिनाथको दर्शन गर्ने र पोखरा फेवातालमा घुम्ने आफ्नो इच्छा व्यक्त गरेका छन्।

जेड बीका दर्शनौं भन्दा बढी हिट ज्यार गीत संगीत रहेका छन्, जसमध्ये सबैभन्दा बढी टिकटकदेखि संसारभर रुचाइएको गीत 'काटके कलेजा दिखदेंगे, मम्ममी से तुभको मिलादेंगे'

अधिकांश नेपाली युवाहरूको मन जित्न सफल मानिन्छ। उक्त कार्यक्रमको मूल उद्देश्य नेपाली पर्यटनलाई संरक्षण एवं प्रवर्द्धनसँगै व्यावसायिक प्रवर्द्धनसमेत रहेको प्रबन्ध निर्देशक कायस्थले जानकारी दिए।

उक्त कार्यक्रममा भारतीय मात्र नभई नेपाली ज्यार गदै आइरहेका चर्चित गायक ज्यार अयुक्स म्युजिक एण्ड टिमको पहिलो प्रस्तुति रहने र क्लबका विभिन्न इन हाउस डीजेहरूको पनि आकर्षक प्रस्तुति रहने एजेन्सीले जनाएको छ।

कतार विश्वकपको भव्य उद्घाटन

तिलु शर्मा पौडेल/मध्याह्न
दोहा, कतार, ४ मंसिर

१२ वर्ष लामो प्रतीक्षापछि मध्यपूर्वको अरब राष्ट्र कतारमा आइतबार साँफ फिफा विश्वकपको उद्घाटन भएको छ। अल बायत रंगशालामा कतारी समय अनुसार ५ बजेर ४० मिनेटमा उद्घाटन समारोह भएको हो।

उद्घाटन समारोह कतारका अमिर (राजा) सेख तमिम बिन हमद अलथानीले गरे। समारोहमा चर्चित दक्षिण कोरियन पप गायक जङ्ग कुकको प्रस्तुति रहेको थियो। उनले कतार विश्वकपको अफिसियल गीत 'ड्रिम्स' गाएका थिए। उनलाई कतारी गायक फहाद अल कुवैसीले पनि साथ दिएका थिए। मानवीयता, सम्मान र समावेशीमार्फत असमानताहरूलाई एकै ठाउँमा जम्मा गरेको थिममा उद्घाटन समारोह भएको थियो। प्रतियोगितामा सहभागी सबै देशको कला र संस्कृतिलाई सम्बोधन हुने गरी प्रस्तुति रहेको थियो। प्रतियोगिताका लागि छुट्टाइएको ३१ लाखमध्ये २९ लाख टिकट विक्री भइसकेको बताइएको छ। प्रतियोगिता ५ अर्बले हेर्ने अनुमान आयोजकको छ। यसअघि रुस विश्वकप ३ अर्ब ५० करोडले हेरेको आयोजकको दावी थियो। अल बायत रंगशाला कतार विश्वकपका लागि प्रयोग हुने ८ मध्ये दोस्रो ठूलो रंगशाला रहेको छ।

मध्येपूर्वको मुस्लिम राष्ट्रमा पहिलो पटक आयोजना हुन लागेको विश्वकपमा ३२ राष्ट्रले प्रतिस्पर्धा गर्दैछन्। सहभागी राष्ट्रलाई आठ समूहमा विभाजन गरिएको छ। यस विश्वकपमा कुल ६४ खेल हुनेछ। आठ रंगशालामा आयोजना हुने विश्वकपको फाइनल डिसेम्बर १८ मा हुनेछ। तर, समलिङ्गी सम्बन्ध, मानवअधिकारको रेकर्ड र आप्रवासी कामदारमाथिको व्यवहारका कारण कतार विश्वकपको निकै आलोचना भयो। विश्वकप नजिकिदै जाँदा फिफाले सहभागिता जनाउने राष्ट्रलाई फुटबलमा ध्यान केन्द्रित गर्न आग्रह

समेत गरेको थियो। यद्यपि युरोपेली राष्ट्रका ९ कप्तानले विश्वकपमा 'वन लभ' आभ्यान्ड लगाउनेछन्।

विश्वकपमा पहिलोपल्ट तीन महिला

महिला रेफरीले पहिलोपल्ट विश्वकपका खेल खेलाउने भएका छन्। यस अर्थमा महिला रेफरीले विश्वकपको नयाँ इतिहास बनाउनेछन्। फ्रान्सकी स्टेफेनी फ्रापार्ट, रुवान्डाकी सलिमा मुकानसन्ना र जापानकी योसिमी यामाशिता इतिहास रचने संघारमा रहेका तीन महिला रेफरी हुन्। फिफाले अहिलेसम्म ३६ रेफरीको

सूची जारी गरेको छ। त्यसमा तीन महिला छन्। साथै तीन महिला सहायक रेफरी पनि छन्। ब्राजिलकी नुजा ब्याक, मेक्सिकोकी करेन डियाज मेडिना र अमेरिकाकी क्याथरिन नेस्विट सहायक महिला रेफरी हुन्। ३८ वर्षीय फ्रापार्टलाई युरोपेली फुटबलकी उदीयमान रेफरी मानिएको छ। उनले २०१९ यता फ्रान्सको लिग वान खेलाइरहेका छन्। सोही वर्ष उनले महिला विश्वकप पनि खेलाइन्। २०१९ मा लिभरपुल र चेल्सीबीचको यूईएफए सुपर लिग पनि फ्रापार्टले खेलाएकी थिइन्। ३६ वर्षीय यामाशितालाई पनि एसियाली फुटबलको उदीयमान रेफरीको रूपमा हेरिएको छ। उनले जापानमा पुरुष फुटबल खेलाइसकेकी छिन्। ३४ वर्षीय मुकानसन्नाले यसै वर्षको जनवरीमा पुरुषको अफ्रिकी कप अफ नेसन्स खेलाएकी थिइन्।

निःशुल्क खेल हेर्न कनेक्शमास्थित नेशनल म्युजियम अगाडि रहेको पार्क, कनेक्शको मेट्रो स्टेसन वाट निस्कने बित्तिकै देखिने फ्रक्स स्पोर्ट्स स्टेडियो, पर्ल कतारमा पोर्टो अरेबियाको ३० ला क्रोइसेट एम्फीथिएटर, अल विदा पार्क कनेक्श (हाया कार्ड होल्डर मात्र), इन्डस्ट्रियल एरिया फ्यान जोन, न्यु इन्डस्ट्रियल एरिया फ्यान जोन, अल खोर फ्यान जोनमा गएर सबै खेलहरू प्रत्यक्ष हेर्न सकिने छ।

नामिबियामा हुने सिरिजका लागि नेपाली टिम घोषणा

काठमाडौँ/मस- आईसीसी पुरुष क्रिकेट विश्वकप लिग टु अन्तर्गतको नामिबिया हुने त्रिदेशीय सिरिजका लागि नेपालले टिम घोषणा गरेको छ। नेपाल क्रिकेट संघ (क्यान) ले आइतबार रोहित पौडेलको कप्तानी टिम घोषणा गरेको हो।

तीव्र गतिका बलर नन्दन यादव पहिलो पटक नेपाली राष्ट्रिय टोलीमा परेका छन्। बागमतीबाट घरेलु क्रिकेट खेल्ने नन्दन तीव्र गतिसँगै तल्लोकाममा हिटिङका लागि चिनिन्छन्। नन्दनले लगातार घरेलु क्रिकेटमा सानदार प्रदर्शन गरेपनि नेपाली टोलीमा स्थान बनाउन सकेका थिएनन्। नन्दन बन्द प्रशिक्षणबाटै वाहिरिदै आएका थिए। नामिबिया भ्रमणको लागि नेपालले नन्दनसँगै गुलशन भा, सोमपाल कामी र करण केशीलाई तीव्र गतिको बलरमा राखेको छ। युईसँगको तीन ओडिआई खेलको सिरिजमा रहेका कमलसिंह ऐरी भने टोलीमा छैनन्। त्यस्तै अलराउन्डर आदिल आलम भने टोलीमा छैनन्। आदिल विष्फोटक ब्याटिङ अलराउन्डर थिए।

नेपाल, नामिबिया र स्कटल्यान्डबीच प्रतिस्पर्धा हुनेछ। नेपालले अब विश्वकप लिग-२ मा १६ खेल खेल्न बाँकी छ। जसमा ८ घरेलु मैदान र ८ खेल विदेशी भूमिमा खेल्नेछ। शीर्ष पाँचमा रहन नेपालले कम्तिमा १० खेल जित्नु पर्ने हुन्छ। नेपालले नामिबियासँग डिसेम्बर २ मा पहिलो खेल खेल्नेछ। नेपालले डिसेम्बर ४ मा स्कटल्यान्डसँग खेल्नेछ। डिसेम्बर ७ मा नामिबिया र डिसेम्बर ८ मा स्कटल्यान्डसँग खेल्नेछ। नेपाल २० खेलमा ८ मा जितेर १९ मा हाराका साथ छैटौँ स्थानमा छ। नेपाल ७

देश सम्मिलित विश्वकप लिग २ मा शीर्ष तीनमा पर्न सके आगामी वर्ष सिधै विश्वकप ग्लोबल छनोट खेल पाउनेछ। अन्यथा क्वालिफायर खेल्नुपर्ने हुन्छ। सोफै ओडिआई मान्यता जोगाउन शीर्ष पाँचमा पुग्नपर्ने हुन्छ। नेपालको टोलीमा रोहित पौडेल, आसिफ शेख, दीपेन्द्र सिंह ऐरी, कुशल भुर्तेल, ललित राजवंशी, सोमपाल कामी, सागर डकाल, अर्जुन साजुद, जानेन्द्र मल्ल, आरिफ शेख, गुलशन भा, करण केशी, हरिशंकर साह र नन्दन यादव रहेका छन्।

हरमीत र कालिभनले लुम्बिनीबाट खेल्ने

काठमाडौँ/मस- भारतका यु १९ विश्वकप विजेता बलर अलराउन्डर हरमीत सिंह र दक्षिण अफ्रिका अलराउन्डर बलर कालिभन स्याभेजले नेपाल टी-२० लिग खेल्ने भएका छन्। नेपाल टी-२० लिग खेल्नेका लागि यी दुवै खेलाडी लुम्बिनी अल स्टारसमा अनुबन्ध भएका हुन्।

३० वर्षीय हरमीतलाई सन् २०१२ को यु १९ विश्वकप विजेता तथा इन्डियन प्रिमियर लिग आईपिएल खेलेको अनुभव छ। उनले सन् २०१३ को आईपिएलमा राजस्थान रोयल्सबाट खेलेका थिए।

भारतीय बी टोली, मुम्बई र त्रिपुराबाट घरेलु क्रिकेट खेली सकेका हरमीतसिंह पछिल्लो समय भने अमेरिकाबाट खेल्दै आएका छन्।

वायाँ हातले हरमीत स्पिनसँगै तल्लोकाममा ब्याटिङ गर्ने गर्दछन्। लुम्बिनीले उनलाई श्रीलंकन खेलाडी नुवान थुराराको स्थानमा लिएको हो। हरमीतले ३१ प्रथम श्रेणी, १९ लिट ए र ७ टी-२० क्रिकेट खेलेका छन्। हरमितले २०२२ को माइनर लिग क्रिकेट च्याम्पियनसिप पनि

जितेका थिए। उनी आफ्नो फ्रान्चाइजी टोलीको कप्तान थिए। यस्तै दक्षिण अफ्रिका अलराउन्डर बलर स्याभेजलाई लुम्बिनीले वेन कटिङको स्थानमा अनुबन्ध गरेको हो। तीव्र गतिको बलिङसँगै उनी तल्लोकाममा राम्रो ब्याटिङ गर्ने कालिभनले ६९ प्रथम श्रेणी, ५२ लिट ए र १९ टि २० क्रिकेट

खेलेका छन्। दक्षिण अफ्रिका यु १९ टोलीबाट २०१२ को विश्वकप खेलेका थिए। प्रथम श्रेणीमा १ सय ७९ विकेट लिनुको साथै २ हजार ३ सय ४३ रन बनाएका छन्। लिट ए मा ६४ विकेट लिँदा १ हजार १ सय १४ रन बनाएका छन्। नेपाल क्रिकेट संघको आयोजनामा नेपाल टि २० लिग डिसेम्बर १२ देखि ३१ तारिखसम्म काठमाडौँमा हुँदैछ।

मेस्सी र रोनाल्डो चिस खेलको तस्वीरले तात्प्यो फुटबल जगत

काठमाडौँ/एजन्सी- क्रिष्टियानो रोनाल्डो र लियोनल मेस्सी पहिलो पटक एकै विज्ञापनमा देखिएका छन्। दुवै स्टार खेलाडी लुइस वुइतनको 'लक्जरी' कपडाको विज्ञापनमा देखिएका हुन्। रोनाल्डो र मेस्सीले सामाजिक सञ्जाल इन्स्टाग्राममा चिस खेल्दै विज्ञापन गरेका छन्।

सदावहार को उत्कृष्ट? भनेर मेस्सी र रोनाल्डोबीच चर्चा हुने गर्दछ। विज्ञापनमा भने पहिलो पटक दुवै खेलाडी चेकदार सुटकेसमा चिस खेल्दैछन्। यो खेल कस्तै जित्यो त्यो भने लेखिएको छैन। मेस्सीले लेखेका छन्, 'विजय मनको

आस्था हो।' दुवै खेलाडी हाल कतार विश्वकपका लागि दोहामा छन्। विश्वफुटबलको स्टार खेलाडी द्वयको लागि यो नै अन्तिम विश्वकप हुने मानिएको छ। मेस्सीले बालोन डि ओर सात पटक र रोनाल्डोले पाँच पटक बालोन डि ओरको अवार्ड प्राप्त गरेका छन्। सांकेतिक रूपमा रोनाल्डो र मेस्सीले लुइ भुटोको ब्रिफेसमाथि चिस खेलेको तस्वीर विश्वकप उपाधिको लागि दुईको भिडन्त हुनसक्ने पक्षलाई लिएर पनि हेर्न सकिन्छ। यदि पोर्चुगल र अर्जेन्टिना समूह विजेता बन्दै अघि बढेको अवस्थामा यी दुई फाइनलमा आमने सामने हुन सक्छन्। अर्जेन्टिना विश्वकपको समूह सी मा साउदी अरब, मेक्सिको र पोल्यान्डसँग रहेको छ। यता पोर्चुगल ग्रुप अफ डेथ मानिएको उरुग्वे, दक्षिण कोरिया र घानासँग समूह एच मा छ।

बेन्जेमाले विश्वकप गुमाउने

काठमाडौँ/एजन्सी- फ्रान्सले फरबार्ड करिम बेन्जेमाको स्थानमा अर्को खेलाडी टिममा नराखे भएको छ। फ्रान्सका मुख्य प्रशिक्षक डिडियर डेस्च्याम्पले

बेन्जेमाको स्थानमा अर्को खेलाडी टिममा नराखिने बताएका छन्। एन्च टेलिभिजन टेलिफुटसंग कुरा गर्दै डेस्च्याम्पले अर्को खेलाडी नराखिने बताएका

छन्। थाइ इन्जुरीको कारण बेन्जेमाले विश्वकप गुमाउने छन्। बेन्जेमाले प्रशिक्षणको दौरान चोट बोकेका थिए। एमआरआई स्क्यानले तिघाको मांसपेशीमा चोट लागेको पुष्टि गरेको छ। यो पूर्ण रूपमा ठीक हुन कमती तीन साता लाग्नेछ। फ्रान्सका लागि ९७ खेलमा ३७ गोल गरेका ३४ वर्षीय बेन्जेमाको चोट विश्वकपका लागि अर्को फटका हो। २०२२ को बालोन डी'ओर विजेता बेन्जेमाले रियललाई ला लिगा र च्याम्पियन्स लिग जितेका थिए। यस अघि फ्रान्सकै फरवार्ड क्रिस्टोफोर एनकूनकु पनि चोटका कारण विश्वकपबाट बाहिरिएका थिए। चोटकै कारण मिडफिल्डर पउल पोग्बा र एङ्गोलो कान्टे पनि टोलीमा छैनन्। डिफेन्डर प्राफायल भरान पूनरागमनको प्रयासमा छन्। फ्रान्स फुटबल फेडेरसन (एफएफएफ) ले उनलाई तिघामा समस्या भएको र प्रतियोगितामा सहभागी हुन नसक्ने बताएको छ। फ्रान्स विश्वकपमा समूह 'डी'मा रहेको छ। फ्रान्सले अष्ट्रेलियासँग खेल्दै विश्वकपको शुरूवात गर्नेछ।

इंग्ल्यान्डविरुद्ध अष्ट्रेलियालाई सिरिज

काठमाडौँ/एजन्सी- इंग्ल्यान्डमाथि ७२ रनको सहज जित निकाल्दै अष्ट्रेलियाले शनिवार एकदिवसीय अन्तर्राष्ट्रिय शृंखलाको उपाधि जितेको छ। सिड्नी अन्तर्राष्ट्रिय क्रिकेट मैदानमा मिचल स्टार्क र एडम जाम्पले समान चार विकेट लिएपछि अष्ट्रेलियाले एक खेल अघि नै शृंखला हात पारेको हो। विहीवार पहिलो खेल अष्ट्रेलियाले ६ विकेटले जितेको थियो। अन्तिम खेल मंगलवार मेलबर्नमा हुनेछ। टस जितेर ब्याटिङ रोजेको अष्ट्रेलियाले ३५.५ ओभरमा आठ विकेटको क्षतिमा दुई सय ८ रन बनाएको थियो। इंग्ल्यान्डका विकेटकिपर-ब्याटर साम विलिङ्सले ८० बलमा तीन चौका र दुई छक्कासहित सर्वाधिक ७१ रनको इनिङ खेले। यसैगरी जेम्स भिन्स ७२ बलमा तीन चौका र दुई छक्कासहित ६० रन बनाएर पेवेलियन फर्किँदा अन्य ब्याटरको प्रदर्शन उल्लेख्य रहेन। त्यसअघि अष्ट्रेलियाका लागि ११४ बल सामना गरेका स्मिथले पाँच चौका र एक छक्कासहित ९४ रन बनाएका थिए। आदिल राशिदको ४४औँ ओभरको चौथो बलमा फिल साउटको हातबाट क्याच हुँदा स्मिथ ६ रनले शतक बनाउनबाट चुके। यस्तै, मर्नुस लावुस्चेनले ५५ बलमा चार चौका र एक छक्कासहित ५८ रनको अर्धशतकीय इनिङ खेलेका थिए। अष्ट्रेलियाका लागि ५९ बल सामना गरेका मिचेल मार्स दुई चौका र दुई छक्कासहित अर्धशतक बनाएर पेवेलियन फर्केका थिए। त्यसबाहेक अन्य ब्याटरको प्रदर्शन उल्लेख्य रहेन। इंग्ल्यान्डका लागि राशिदले सर्वाधिक तीन तथा क्रिस वोक्स र डेविड विलीले दुईदुई विकेट लिए। मोइन अलीले पनि एक विकेटमा नाम लेखाए।

भारतले न्युजिल्याण्डलाई हरायो

काठमाडौँ/एजन्सी- पाहुना टोली भारतले दोस्रो टी-ट्वान्टी अन्तर्राष्ट्रियमा घरेलु टोली न्युजिल्याण्डलाई पराजित गरेको छ। माउन्ट माउन्तानुइमा आइतबार भएको खेलमा भारतले न्युजिल्याण्डलाई ६५ रनले हराएको हो। यस जितसँगै भारतले तीन खेलको टी-ट्वान्टी सिरिजमा १-० को अग्रता बनाएको छ। दुई टोलीबीचको पहिलो टी-ट्वान्टी वर्षाको कारण रद्द भएको थियो। भारतले दिएको १ सय ९२ रनको लक्ष्यसहित

जवाफी ब्याटिङ गरेको न्युजिल्याण्डले १८ ओभर ५ बलमा अलआउट हुँदै १ सय २६ रन मात्र बनाउन सक्यो। न्युजिल्यान्डका लागि कप्तान केन विलियम्सनले ६१ रनको अर्धशतकीय इनिङ खेले। डेभोन कोन्वेल २५, रलेन फिलिप्सले १२ तथा डुयाल मिचेलले १० रन जोडे। भारतका दीपक होडाले ४ विकेट लिए। मोहमद सिराज र युजभेन्द्र चाहलले २/२ विकेट लिए। त्यसअघि टस हारेर पहिले

ब्याटिङ गरेको भारतले २० ओभरमा ६ विकेट गुमाएर १ सय ९१ रन बनाएको थियो। भारतका लागि सूर्यकुमार यादवले अविजित रहँदै १ सय ११ रनको शतकीय इनिङ खेले। उनको यो टी-ट्वान्टी अन्तर्राष्ट्रियमा दोस्रो शतक हो। यस्तै इशान किशनले ३६ रन जोडे। कप्तान हार्दिक पाण्डेय र श्रेयस एयरले समान १३/१३ रन बनाए। न्युजिल्याण्डका टिम साउथीले ३ तथा लक्की फर्गुसनले २ विकेट लिए।

एमडीएमएस प्रणाली प्रभावकारी हुन सकेन

नारायण अर्याल/मध्याह्निक
काठमाडौं, ४ मंसिर ।

सरकारले अवैध फोन नियन्त्रण गर्न नेपाल दुरसञ्चार प्राधिकरणमार्फत लागु गरेको मोबाइल डिभाइस म्यानेजमेन्ट सिस्टम (एमडीएमएस) प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन हुन सकेको छैन । गत असोज १ गतेदेखि उक्त सिस्टम लागु गरिएपनि पूर्ण रूपमा कार्यान्वयन हुन नसकेको हो । अहिलेसम्म असोज १ गतेदेखि विदेशबाट ल्याइएका ९ हजार बढी मोबाइल फोन दर्ताका लागि प्राधिकरणमा निवेदन परेको छ । अनलाइन तथा व्यक्ति स्वयम् प्राधिकरणमा उपस्थित भएर विदेश तथा भारतीय नाकाबाट ल्याइएका ९ हजार ३४२ वटा मोबाइल फोन दर्ताका लागि निवेदन परेको प्राधिकरणले जनाएको छ ।

प्राधिकरणमा परेका निवेदन मध्ये ४ हजार २७९ मोबाइल फोनको दर्ता रद्द गरिएको छ । प्राधिकरणमा परेका निवेदनहरूमा कागजपत्र पुरा नहुँदा कतिपयको दर्ता रद्द भएको छ । विदेशबाट खरिद गरेको ल्याइएको विल, पासपोर्ट लगायतका कागजपत्र बुझाउनुपर्ने हुन्छ । प्राधिकरणको तथ्यांक अनुसार असोज १ गतेदेखि कार्तिक हालसम्म साढे ३ हजार बढी मोबाइल फोन उक्त सिस्टममा दर्ता भएका छन् ।

२०७३ साल वैशाखबाट प्राधिकरणले इन्टरनेसनल मोबाइल इडिभपमेन्ट आइडिन्टिफायर (आईएमआई) नम्बर 'युनिक कोड' दर्ता गर्न शुरु गरेको थियो । प्राधिकरणले पहिलो चरणमा आईएमआई नम्बर दर्ता र दोस्रो चरणमा मोबाइल

डिभाइस म्यानेजमेन्ट सिस्टम (एमडीएमएस) जडान शुरु गरेको हो । ६ महिनाका लागि समय तोकिएर एमडीएमएस सिस्टम जडानका लागि छनोट गरिएको

कम्पनीले समयमा नै काम नसक्दा नेपालमा अवैध मोबाइल फोनको व्यापार मौलाएको व्यवसायीले बताउँदै आएका छन् ।

रवि सिंह ईफाप्काको अध्यक्षमा चयन

काठमाडौं/मस - नेपाल निर्माण व्यवसायी महासंघका अध्यक्ष रवि सिंह एसियाली तथा पश्चिम प्रशान्त क्षेत्रका निर्माण संगठनहरूको छाता संगठन (ईफाप्का) को अध्यक्षमा चयन भएका छन् । मालिन्धको राजधानीमा मालेमा शुक्रवार सम्पन्न ईफाप्काको ४५ औं सम्मेलनले अध्यक्षमा सिंहलाई चयन गरेको हो ।

ईफाप्काको महासचिवमा महासंघका सल्लाहकार इन्जिनियर विरेन्द्रराज पाण्डे र बोर्ड सदस्यमा महासंघका केन्द्रीय सदस्य सुशीलकुमार श्रेष्ठ

चयन भएका थिए । मालेमा आयोजित कार्यक्रममा ईफाप्काका निवर्तमान अध्यक्ष मालिन्धका मोहमद अलि जनाले ईफाप्काको नयाँ अध्यक्षको रूपमा सिंहलाई कार्यभार हस्तान्तरण गरे । अध्यक्ष सिंहसहित नयाँ कार्य समितिका सबै बोर्ड पदाधिकारी र सदस्यहरूले सोही पद तथा गोपनीयताको शपथ लिएका छन् । नयाँ कार्य समितिको कार्यकाल दुई वर्षको हुनेछ । शपथपछिको कार्यक्रममा सिंहलाई सम्बोधन गर्दै धन गदै सिंहले ईफाप्कालाई सशक्त संगठनको रूपमा अघि बढाउने प्रतिवद्धता बताए ।

लाभांश पारित गर्न सानिमा बैंकले बोलायो साधारणसभा

काठमाडौं/मस - गत वर्षको नाफाबाट शेयरधनीलाई दिने भनिएको लाभांश पारित गर्न सानिमा बैंकले साधारण सभा बोलाएको छ । बैंकले पुस ३ गतेको लागि साधारण सभा बोलाएको हो ।

२०७८/७९ को नाफाबाट शेयरधनीहरूलाई १०.९८ प्रतिशत लाभांश वितरण गर्ने प्रस्ताव गरेको छ । बैंकले हाल कायम चुक्ता पूँजीको १० प्रतिशत अर्थात् १ अर्ब १२ करोड २७ लाख रुपैयाँ बराबरको बोसन् शेयर र ०.९८ प्रतिशत अर्थात् ११ करोड १० लाख

हरिनगर गाउँपालिकाको अनुरोध

जनहितमा जारी सन्देश

- गाउँपालिकालाई बुझाउनुपर्ने कर समयमै बुझाई आफ्नो दायित्व पूरा गर्नु ।
- अनुमति लिइएर मात्र पसल तथा अन्य व्यवसाय सञ्चालन गर्नु तथा समयमै नवीकरण गर्नु ।
- फोहोरमैलालाई जथाभावी नफाल्नु, सफा र सुन्दर सहर बनाउन मद्दत गर्नु ।
- नयाँ घर निर्माण, बाटो, घरेली प्लटिङ गर्दा अनिवार्य रूपमा इजाजत लिनु ।
- गाउँका अस्पतालमा स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रम लागू भइसकेकाले सेवा लिई लाभातिव बन्नु ।
- गाउँपालिकालाई बुझाउनुपर्ने कर समयमै बुझाई आफ्नो दायित्व पूरा गर्नु ।
- विद्यालय जाने उमेर भएका सबै बालबालिकालाई अनिवार्य रूपमा विद्यालय पठाउने वातावरण बनाउनु । स्वास्थ्य मापदण्डको पालना गर्नु ।
- व्यक्तिगत घटना(जन्म, मृत्यु, विवाह, सभबन्धविच्छेद र बसाई-सराई) ३५ दिनभित्र अनिवार्य दर्ता गर्नु, जाराउनु । जरिवानाबाट बच्नु ।

हरिनगर गाउँपालिकाको कार्यालय
हरिनगर, सुनसरी

आर्थिक विकासको एजेण्डालाई अघि सार्ने नेतृत्व आवश्यक: चन्द्र ढकाल

काठमाडौं/मस - नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघका वरिष्ठ उपाध्यक्ष चन्द्रप्रसाद ढकालले नेपालको आर्थिक विकासको एजेण्डालाई अघि सार्ने किसिमको नेतृत्व चयन गर्न आग्रह गरेका छन् । वरिष्ठ उपाध्यक्ष ढकालले आईतवार विहान काठमाडौंको विशालनगरमा रहेको मतदान केन्द्रमा पुगेर मतदान गरेका थिए । मतदानपछि सञ्चारकर्मीसँग कुरा गर्दै उनले नेपालको आर्थिक विकासको एजेण्डालाई अघि सार्ने किसिमको नेतृत्व चुन्नुपर्ने बताए । उनले निर्वाचन देशको

भविष्य निर्माणको पहिलो भएकाले उम्मेदवार चयनमा नचुक्न आग्रह गरे । ढकालसँगै अन्य उद्योगी व्यवसायहरूले उत्साहजनक रूपमा आ-आफ्नो मतदान केन्द्र पुगेर भोट खसालेका छन् । आईतवार विहान ७ बजेबाट देशभर एकैचरणमा प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभाका लागि निर्वाचन भइरहेको छ ।

भोट हालसकैपछि ढकालले भने, 'निर्वाचन देशको भविष्य निर्माणको पहिलो स्टेप हो ।

के तपाईंको कम्प्युटर, प्रिन्टर, फोटोकपी आदी बिग्रीएकोछ ? यदी छ भने हामीलाई सम्झनुहोस् ।

हागासेवा तथा सुबिधाहरु

- कम्प्युटर / प्रिन्टर / फोटोकपी आदी खरीद, बिक्री तथा मर्मत,
- टोनर कार्ट्रिज रिफिल,
- CCTV, EPABX बिक्री तथा मर्मत,
- अफिसका लागि चाहिने फर्निचरसहित सम्पूर्ण सामानहरु,
- कम्प्युटर / प्रिन्टर / फोटोकपी आदीको वार्षिक सर्भिस ।

नुम्स कम्प्युटर्स प्रा.लि.
मो.ः ९८४९५६५७८९, ९८०८८७५००२, ९८४९५६५७८९

इटहरी उप-महानगरपालिका कार्यालय

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

इटहरी, सुनसरी
प्रदेश नं.१, नेपाल

उपभोक्ता हित संरक्षणमा जारी सूचना

उद्योग तथा व्यवसायका लागि :

- विक्रीताले विक्री वितरण हुने समानको मूल्यसूची स्पष्टरूपमा देखिने गरी विक्री कक्षमा राख्नुपर्नेछ ।
- नापतौल यन्त्र खरिद गरेको ३५ दिन भित्र अनिवार्य रूपमा नापतौल कार्यालयबाट अनुमतिपत्र लिई मात्र प्रयोग गर्ने ।
- आफुले प्रयोग गरेको नापतौल तथा नाप्ने, तौलने यन्त्रहरु (ढग, काँटा, लिटर, मिटर) तोकिएको समयमा जाँच तथा नवीकरण गराउने ।
- नापतौल तथा नाप्ने तौलने यन्त्रहरु विक्री गर्नु परेमा अनिवार्य रूपमा सम्बन्धी नापतौल कार्यालयबाट इजाजत पत्र लिएर मात्र विक्री वितरण गर्ने ।
- खरिद गरेको सामानको नाप वा तौल शंका लागेमा पुनः तौल गर्न लगाउने ।
- नापतौल सम्बन्धी कुनै शंका वा गुनासो भए गुणस्तर तथा नापतौल कार्यालयमा जानकारी/उजुरी दिने ।
- होटल व्यवसायमा खानेकुराको सम्पर्कमा आउने सम्पूर्ण उपकरण, भाँडा, बर्तन तथा सतहलाई खानामा प्रयोग गर्ने सकिने जीवाणुनासक वस्तु (सेनिटाइजर) र तातोपानी प्रयोग गरी सरसफाई गर्नुपर्ने छ ।
- किट (हानिकारक जीव)हरूको नियन्त्रण गर्ने पर्याप्त व्यवस्था हुनुपर्ने छ ।
- विमारी परेका वा भाडापखाला लागेका भनिएका कामदारहरूलाई पछिल्लो पटक त्यस्तो लक्षण देखिएको दिन देखि ४८ घण्टासम्म काममा नलगाउने ।
- खाने (पकाउने) तेल एउटा पदार्थ पकाईसकेपछि नियमितरूपमा फेरबदल गर्नुपर्नेछ ।
- खानेकुरालाई कमिमा ७५ डिग्री सेल्सियस तापक्रममा पुग्ने गरि राम्ररी पकाउनु पर्नेछ ।
- बासी सडोगलेका, अस्वाभाविक गन्ध, रंग तथा स्वाद भएका खाद्यपदार्थ उपभोग नगरौं ।
- मासु, दुग्ध पदार्थ, माछा तथा अण्डा लगायत छिटो सडीगली जाने खानेकुराहरूलाई ५ डिग्री सेल्सियस वा सो भन्दा तलको तापक्रममा रेफ्रिजेरेटरमा भण्डारण गर्ने र त्यसमा भण्डारण मिति तथा समय ठिकसँगै लेवल लगाउनु पर्नेछ ।
- पकाएको खानेकुरालाई छोपेर जतिसक्दो चाडो २ घण्टा भित्र ५ डिग्री सेल्सियसको तापक्रममा राख्नु पर्नेछ ।
- तोकिएको परिधिभित्र मात्र खाद्य रंग तथा अन्य प्रयोग गर्ने स्वीकृत योगशील प्रयोग गर्ने ।
- स्वच्छ पानी र स्वच्छ कच्चा पदार्थको प्रयोग गर्ने ।
- ढाँटी भुक्काइ कम गुणस्तरको खाद्य वस्तु विक्री वितरण नगर्नु र अभिलेख व्यवस्थित तवरले राख्ने ।
- दुग्ध उत्पादक संकलनकर्ता, प्रशोधनकर्ता, उद्योगी र विक्रीताले दुग्ध तथा दुग्धपदार्थको स्वच्छता एवं गुणस्तर सम्बन्धी निर्देशिका, २०७५ मा व्यवस्था भएका स्वच्छता एवं गुणस्तर सम्बन्धी मापदण्डहरू पालना गरेर मात्र दुग्ध तथा दुग्ध पदार्थको उत्पादन, संकलन, प्रशोधन र विक्री वितरण गर्नु ।
- उद्योग व्यवसाय सञ्चालनका लागि अनिवार्य सरकारी निकायबाट अनुमति लिनुपर्ने छ र अनुमति ग्राहक तथा उपभोक्ताले देखेगरी राख्नु पर्नेछ ।

वस्तु तथा सेवामा समान पहुच, गुणस्तरिय वस्तुको छनौट, मूल्य परिणाम, परिणाम शुद्धता र गुणस्तर स्वस्थ्यमा हानि पुऱ्याउने वस्तु तथा सेवाको विक्री वितरणबाट सुरक्षा अनुचित व्यापारिक तथा व्यवसायजन्य क्रियाकलाप विरुद्ध उजुरी प्रयोग गरिएका वस्तुबाट भएको हानि नोक्सानी विरुद्ध क्षतिपूर्ती अधिकार प्राप्त अधिकारीबाट सुनुवाई र उपभोक्ता शिक्षा पाउने तपाईंको अधिकार हो । आफ्नो कर्तव्य र अधिकारप्रति सचेत रहौं ।

चुलाचुली गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

ईलाम, प्रदेश नं.१, नेपाल

सुरक्षित रहौं रोकथाम गरौं डेंगी नियन्त्रण गरौं

डेंगीबाट बच्ने उपायहरू

- एडिज जातको लामखुट्टेले दिनको समयमा टोकदछ । त्यसमाथि पनि बिहान र साँझको समयमा टोकने सम्भावना बढी भएकोले सो समयमा थप सचेत हुने ।
- दिउँसो पनि लामखुट्टे भगाउने धूप बाल्ने र लामखुट्टेको टोकाईबाट बच्ने मलम लगाउने ।
- घरको झ्याल ढोकामा लामखुट्टे नछिर्ने जाली हाल्ने ।
- बिहान, दिउँसो, राती जुनसुकै बेला भुल लगाएर मात्र सुत्ने ।
- पूरे शरिर ढाक्ने लुगा लगाउने ।